

FARKAS BALÁZS

Ismétlés

FARKAS BALÁZS

Ismétlés

Napkút Kiadó
Budapest, 2016

A kötet megjelenését támogatta
a Nemzeti Kulturális Alap

© Farkas Balázs, 2016

© Napkút Kiadó, 2016

Rejtély

Ritkán bringázok ki a falu határán túlra, talán anyám hülyeségei miatt, de már én is elhiszem, hogy egyszer ott fognak elcsapni, ha lemegyek a járdáról.

A főút vezet a termőföldek közé, itt természetnek almát, epret, kukoricát, meg ilyesmi, nem érdekelt sose. Azután meg már az erdő van tíz-tizenöt kilométer hosszan, amíg be nem ér az ember a városba. Itt mondjuk tényleg több baleset történt, mint a megyében akárhol máshol. Bármit is jelentsen ez.

Már elmúltam tizenöt, amikor úgy döntöttem, hogy mégis kitekerek, legalább az erdő széléig.

Anyám a presszóban dolgozott, szóval egyedül maradtam otthon, nagyon nem is tudtam mit csinálni. Akkor még semmink nem volt, csak egy csomó roncs és szemét az udvaron, bojlerek, meg mit tudom én. Ezeket még a fater hordta össze, hogy csinál velük valamit, de most csak ott álltak, nem vitte el őket senki.

Kitoltam a biciklimet. Kékre festették eredetileg, de már a rozsdá kerekedett felül. A hátsó féke nem fogott, lámpa nem volt rajta, a lánc rendszeresen leesett, ha egy kicsit is gyorsan tekertem.

Felvettem egy olyan világító zöld mellényt, vagy mit, alá meg világoskék, hosszú ujjú pólót. Találtam egy nap-szemüveget, azt is felvettem, hogy ne repüljenek bele a szemembe a bogarak, azt nagyon utáltam.

Megindultam. Nem kellett sokat tekernem, hogy elérjek a járda végére, elvégre a falu szélén laktunk. Utána még egy ideig elég széles volt az út, hogy ne szarjam össze magam, amikor szemből egy IFA megelőz egy Wartburgot.

Aztán jött az emelkedő, ami kiakasztott. Le kellett szállnom. Toltam egy darabig. Az erdő még messze volt. Itt a földet drótkerítéssel zárták el.

Az emelkedő után az út ismét vízszintbe állt, apró híd vitt át az árkon, egy kisebb földjárda-féle kezdődött. Mentem azon egy darabig.

Aztán lassítanom kellett.

Láttam, hogy emberek állnak egy fa mellett, a drótkerítés mögött. Biztos voltam benne, hogy nem kéne itt lenniük. Volt náluk egy csomó szerszám. Valamit tanakodtak. Az egyik egy áson támaszkodott.

Elégge ronda-forma emberek voltak. Bőrük kiszikkadt, megbarnult, látszott, hogy kint dolgoznak általában. Öreges, borostásak, csöves-formák.

Amikor megláttak, teljesen lefagytak. Néztek engem.

Megálltam. Úgy csináltam, mintha nagyon szigorúan méregetném őket. Kezemet a homlokomhoz emeltem. Lássák, hogy őket figyelem.

Nem tudtak mit csinálni ezzel. Meglepte őket a dolog. Vigyorogtam.

Az egyik elkiáltotta magát:

– Hé, te!

Szerintem be lehettek szarva, hogy rajtakaptam őket valamin. Lehet, hogy almát akartak lopni, vagy nem tudom.

Én is eléggé megrezzentem a kiáltástól, de álltam a tekintetüket. Jó hosszan még néztem őket, hogy tudják meg, hogy én nem félek, és hogy ettől ők még jobban féljenek. Aztán kezdett kínos lenni a dolog. Mi van, ha megindulnak felém, és megvernek? Úgy döntöttem, nem éri meg kockáztatni, úgyhogy megfordultam, és visszatekertem a faluba.

Az udvaron a ház mögé toltam be a biciklit, nehogy meglássák az utcáról, ha erre járnak ezek az emberek, mert akkor rögtön tudni fogják, hogy itt lakunk. Jó hülyeség volt elmennem otthonról, gondoltam.

Átöltöztem, majd videót néztem. Mást nem tudtam kitalálni. Korábban felvettem egy csomó SeaQuestet, de sose néztem meg a részeket. Elkezdtem.

Arra gondoltam, hogy jó lenne majd egy nap elmenni innen a picsába, valahová, ahol tenger is van, meg hajók. Egy faházban laknék a part mellett, a falon meg lógna egy bazi nagy, igazi cápa-állkapocs meg egy kormánykerék. Az asztalon meg egy földgömb, meg iránytű, és egy marék aranytallér. Azoknak nem kell igazinak lenni, de lenne mondjuk szigonyom, és minden nap kimennék a vízbe vacsorát ölteni.

Később rápillantottam az órára, láttam, hogy jó lenne már lassan valami értelmeset is csinálni.

Gondoltam, elmegyek anyámhoz a presszóba, kérek tőle ötvenest, és bedobálom a gépbe, amin Virtua Fightert lehet játszani. Gyalog indultam.

Útközben megugatott az összes kutya.

Mondtam nekik, hogy fogják be a pofájukat, különben éjjel petárdát dugok a seggükbe.

Nem hagyták abba.

Beléptem a presszóba, hátul biliárdozott pár nálam idősebb, kopasz srác. Anyámon láttam, hogy teljesen kivan.

– Ettél rendesen? – kérdezte.

– Adjál ötvenest – mondtam.

– Nincs.

– Ne szopass már, biztos van.

Kelletlenül kihúzta a fiókot, elém rakott kettőt.

– Ezen a héten már legyen elég – mondta.

Elvettem, és elindultam hátra, a játékgépekhez.

Amikor befordultam a következő helyiségbe, azt hittem, összeszarom magam. Ott volt az összes fickó, akivel kint, a földeken találkoztam.

– Na ne bassz – motyogtam.

Négyen voltak. Egy-egy üveg Balatoni sört szorongattak. Engem néztek.

– Fiú – mondta az egyik. Nem volt túl sok foga. – Lám-lám. Hát kicsi a világ.

– Elbaszott kicsi – mondtam.

Felröhögtek.

– Micsoda dumája van ennek a gyerekek, hallod, Pók? Micsoda duma!

Akit Póknak hívtak, magas fickó volt, be volt kötve a jobb keze. Illetve nem volt jobb keze, csak egy csonk. A másik keze meg volt dagadva.

Azért figyeltem meg ezt, mert nyújtotta felém.

– Szevasz – mondta.

Életemben először fogtam kezét bal kézzel. Úgy gondoltam, ez sose jelent jót.

Kezét kellett fognom a többivel is. Mocskosak voltak. Bűdösek. Utáltam az egészséget.

– Ül le, gyere – mondták.

Leültem.

– Így.

– Még csak az kéne.

Elszállni látszott a derű. Nem néztek egymásra, csak ide-oda.

– Na, hát a következő a helyzet – mondta a fogatlan. Ő úgy mutatkozott be, hogy Gyula. Közelebb húzódott. Éreztem az alkohol szagát. – Nem szeretjük, ha meglepnek minket, tudod? Miért követtél oda ki, a földekre?

– Nem követtem én senkit – mondtam. – Csak arra jártam.

– De megnézted, mit csinálunk.

– Dehogyan is. Csak úgy csináltam. Hogy magukra ijeszsek. Ez csak olyan ijesztés volt, tudja. Mint amikor az ember mögé mennek egy fölfújott zacskóval, és bamm. Azt hiszik, gáz van, összeszarják magukat, de közben nem is. Jót röhögünk rajta utána.

Nem röhögtek.

– Na jól van, én megyek játszani – mondtam.

Akartam felállni, de visszanyomtak.

– Azért szerintem nagyon udvariatlan a viselkedésed, kölyök – mondta a Gyula. – Nem szeretjük, ha ijesztget-

nek. Mostanában nem olyan jó a kedvem. Most temettem el szegény Vicuskát.

Míntha rájátszott volna, kicsit megremegettette a hangját.

Vállat vontam.

– Na és! Én meg az apámat!

Rám nézett.

– Kinek vagy te a fia?

Nem nagyon volt kedvem elmondani, de mindegy, elmondtam.

– Dezsőnek hívták. Pap Dezső.

Erre összenéztek. Elismerően biccentettek.

– Nagy alkoholista volt az öreged, hallod – mondta Pók. – Nem, Ferkó?

Ferkó pont velem szemben ült. Ő már tök kopasz volt. Komoran biccentett.

– Mehetek már játszani? – kérdeztem türelmetlenül.

– Várj!-várj! – mondta a Gyula. – Nem tudjuk, kinek fogod elmondani, mit láttál ma, nem igaz?

– Mikor mit láttam? – kérdeztem.

Összenéztek. Vigyorogtak.

– Szerintem te okos gyerek vagy. Okos gyerek vagy? Apád nemigen volt okos gyerek, de te biztosan okos gyerek vagy. Talán anyádtól örökölted. Ki az anyád?

Összeszorítottam a számat. Reméltem, nem most fog ide belibegni. Nem akartam elárulni, ha egyszer nem tudják.

– Tudják, hol lakunk? – kérdeztem.

– Nem olyan nehéz kideríteni – mondta Gyula.

Bólintottam.

– Igazából nincs is kedvem játszani. Szerintem csak elmegyek, és elfelejtem, hogy maguk egyáltalán léteznek.

– Mit mondasz, Pók? – kérdezte Gyula. – Ha elmegy a gyerek, tényleg elfelejti a dolgot?

Pók felmutatta a csonkját.

– Kezeskedem.

Jót röhögtek. Én nem röhögtem.

– Nem is értem, mit pörögnek ezen! – fakadtam ki. Hátrarúgtam magam, földőlt a szék is. – Mindenki lopja az almát, én is lopom az almát. Nagy dolog! De jobban tesszik, ha lelépnek innen messzire, mert tudom, hogy egyikük se idevalósi. Komolyan mondom. Még egyszer meglátom magukat itt, esküszöm, valamelyiküket agyonverem. Lehet, hogy majd felülkerekednek rajtam, de valakit biztosan magammal rántok és annak kampó lesz. Világos?

Megint lefagyva bámultak rám.

– Fiam – sóhajtott fáradtan Gyula –, azt hiszem, mindannyiunk nevében beszélhetek, ha azt mondom: világos. Jól van. Ha nem barátkozunk, nem barátkozunk. Nem erőszak.

Felállítottam a széket.

– Bocsánat – mondtam. – Mindegy, nem érdekes. Hagyjuk egymást már békén a picsába.

Azzal kihátráltam. Visszatértem a pulthoz.

Anyámat látszólag nem érdekelte a hangoskodás. Csak bámult maga elé és cigizett.

– Jót játszottál? – kérdezte.

Lecsaptam elé a két ötvenest.

– Hazamegyek! – mondtam. – Nem hiszem el, hogy én vagyok az egyetlen normális ember ebben a kibaszott faluban.

Kiléptem az ajtón, zsebre vágtam a kezem, és úgy mentem hazafelé, egyenesen.

Csak a járdát néztem magam előtt.

Jelentéktelen lelkek

Augusztus 14.

A doktor asztalán egy pók ácsorgott, egy *Tegenaria domestica*, nagyobb, mint egy egér, de kisebb, mint egy galamb: eltúlzott méretű modell. Bár fémből készült, mégis döbbenetesen élethűre sikeredett: fenyegető volt és gusztus-talan, legalábbis azok számára, akik irtóznak a fajtájától. Amikor az emberek megkérdezik, miért van ez ott, akkor a doktor azt feleli, valaha ő is rettegett a pókoktól. Valószínűleg ezért lett ez a szakterülete: félelem a rovaroktól, pókféléktől és hasonló apróságoktól.

Az apa öltönyt viselt, arca azonban nem volt előkelő, inkább megfáradt, valószínűleg az alkohol rabja, gondolta a doktor. Az anya sem tűnt olyannak, akit foglalkoztat a pillanat, tekintete távolinak tetszett, percenként az órájára pillantott.

– Mióta? – kérdezte a doktor.

– Úgy egy hete – mondta a férfi. – Tegnap éjjel, valamikor kettő körül bezörgetett hozzánk, és azt mondta, hogy nem mer a szobájában aludni. Azt mondta, hogy ha egyedül van, akkor az a dolog eljön. Azt mondta, néha látja is. Nagynak írja le, nagyobb, mint az ember, és azt mondta, hogy felmászik a falon. Hallucinál?

– Ezt nem tudom megmondani. Talán.

Jegyzetelt.

– Soha azelőtt nem viselkedett így – szólalt meg az anya.

– Nem talált ki még ilyen ostobaságokat. Vannak barátai,

de nem könnyen befolyásolható. A képzelete sem túl élénk, sok mindent el kell neki magyarázni. Amikor megkérdeztük tőle, hogy mi az, ami üldözi, akkor nem tudta megnevezni, de pontosan leírta. De miért nagytánc fel a képzelete?

– Mindenképpen beszélnem kell a fiúval – mondta a doktor. Levette a szemüvegét, émelygett az erős nyári fénytől, amely az ablakon zúdult be. – Akármi lehet, egy visszatérő rémálom, de lehet neurológiai probléma is. Szeretném, ha egyedül jönne be.

A szülők kellenlenül vonultak ki. Rövid közjáték után a fiú belépett, arca fáradt volt. Felkapaszkodott a székre, lábai nem értek le a padlóra. Rápillantott a pók modelljére, és azt mondta:

– Nem rossz.

A doktor biccentett.

– Elmesélnéd nekem te is, hogy mi történik veled?

A fiú kinézett az ablakon, megvonta a vállát.

– Persze.

Augusztus 8.

A fiú és a barátja a járdán térdeltek, körülöttük a kertváros idillje, sehol senki, csak a forróság. Élénk színek, nyugalom. Mindketten egy apró ágat szorongattak.

– De mi ez? – kérdezte a fiú.

– Valamilyen sáska – mondta a másik, és megbökte a teremtményt. A rovar menekülni próbált, de nem hagyta.

– Aha – szólalt meg a fiú. Nem ismerte a szót, és azonnal el is felejtette. – Viccesen néz ki.

Percekig csak ültek ott, és nézték. Ha el akart mászni, visszapiszkálták, néha pedig erősen megnyomkodták.

Aztán amikor árnyék vetült rájuk, felnéztek. Egy férfi állt előttük, szakállas, kopott öltözékű vénember, vagyis még nem egészen vén, mert szakálla és haja sötétbarna volt, de az arcát meggyűrte az idő. Kalapja árnyékot vetett rá. Borzasztó cigarettaszag függött körülötte.

– Ti meg mit csináltok ott? – kérdezte.

– Találtunk egy sáskát – kiáltott a fiú barátja. – Itt van, ni! És megnyomta az ággal.

A férfi elhúzta a száját.

– Miért bántjátok azt a szerencsétlen állatot?

– Megtehetjük – vont vállat a fiú. És ő is nyomott egyet.

A férfi csendben maradt. Csak nézte őket. Aztán benyúlt az ingébe, elővett valami szárított növényt, két ujj között elmorzsolta egy keveset, a fiúk felé szórta. A többi beletömködte egy vékony, apró pipába, és rágyújtott. Lehajolt és megfogta a fiú fejét.

– Hát érje bántódás, vagy halál ezt a kis jószágot, és egész életedben gyötörni fog a bűntudat. – Megborzolta a fiú haját és továbblépkedett.

A fiúk utánanéztek, de mintha füstté vált volna, befordulhatott valahol.

Augusztus 14.

– Szóval megöltetek egy sáskát? – kérdezte a doktor.

– Aha. Később összevesztünk rajta. Véletlen volt, de rátenyereltem. Fúj.

A doktor töprengett.

– Ez a férfi... volt neki kalapja?

A fiú elgondolkodott.

– Aha, ja. Volt egy barna kalapja. És tarka inge volt. Pálmafák voltak rajta. Kék, meg zöld, meg nap is volt rajta.

– Érdekes, nem? Vele már én is találkoztam, és engem is megszidott, amikor egy legyet próbáltam lecsapni. Épp itt ült, ahol te. Szemetelt a dohánnyal.

– Az az ember egy varázsló?

A doktor felnevetett.

– Dehogya is. Kicsit... hogy is mondjam, nyugtalan természetű. Nem szereti, ha bántják az állatokat. Összevesszett valakivel a városban, azért hozták ide. De nem volt beteg. Úgy gondolta, hogy az állatok a barátai.

– Aha. Azt hiszem, láttam az arcán, hogy félti azt a... sácskát.

– Sácskát – mondta a doktor.

– Sácskát – mondta a fiú.

– És aztán?

– És aztán elkezdtem rosszakat álmodni.

Augusztus 9.

Kinyitotta a szemét. Reszkető homály ült a szobán, kavarogtak és összemosódtak a formák és az árnyak. Takaróját felhúzta az álláig, pedig rettenetesen meleg volt. Az ablak nyitva állt, az apja hagyta így. A fiú kérte, hogy mondjon mesét, de az apa azt mondta, hogy már nagyfiú, ha akarja, elolvashatja magának a meséket, ott a könyv.

Most ott hevert becsukva mellette, az éjjeliszekrényen, a kislámpa alatt. Megpróbált egy kicsit még olvasni, mielőtt lekapcsolta magának a fényt. Már arra sem voltak képesek a szülei.

Nem nagyon haladt a könyvvel, nehezen tudta kiolvasni, hogy „hercegnő”, meg azt, hogy „sárkánygyík”.

Kaparászott valami a szobája túlsó végében.

Szemeit tágra nyitotta, megpróbált kontúrokat keresni a zűrzavaros sötétségben. A kispolcok mögött valami ácsorgott.

Hosszú nyaka volt, óriási karjai, amelyeket könyörgően kulcsolt maga elé. Nyújtózkodott, ide-oda forgatta apró fejét. Áttetsző volt, mégis sötétebb, mint a környezete. Egyre jobban lehetett látni.

A fiú megmarkolta takarójának a szélét, és a fejére húzta. Ígyl aludt el.

Augusztus 14.

A doktor jegyzetelt. Visszavette szemüvegét, mert most már nem bírta a szeme a papíron kígyózó vonalakat.

– Aztán mi történt? – kérdezte.

– Néha eljött – monda a fiú. – Éreztem, hogy amikor iskolába megyek, jön mögöttem. Vagy hogy ott van a fák ágai között, és onnan les engem.

– A sáska volt az?

– Nem tudom. Olyan az alakja, de nagy. Nagy.

A fiú lebiggyesztette a száját, mintha mindjárt elsírná magát, aztán megrázta magát, kérdően nézett a doktorra, és meglepően hangosan kérdezte:

– Miért nem hagy már békén? Bocsánatot kértem tőle többször is, mégis mindig visszajön. Miért csinálja ezt?

A doktor töprengett. Írt még néhány szót, majd letette a tollat.

– Azt hiszem, egy-két napra ideköltözhetnél, és megpróbálunk megvédeni attól a sáskától.

– Nem is tudnak – mondta a fiú.

– Menj most ki, és küldd be a szüleidet megint. Aztán meglátjuk, hogyan tovább.

A fiú lehuppant a székről, aztán lassan kiment.

A doktort idegesítette a zümmögés, amely már órák óta meg-megzavarta. A légy most ott tapogatta az asztallapot.

Határozott mozdulattal, zárt tenyérrel csapott rá a doktor. Aztán ránézett a tenyerére, elfintorodott, zsebkendőt vett elő, letörölgette. A galacsinnal beletalált a kukába.

Nyílt az ajtó.

Augusztus 15.

A doktor felesége az oldalára fordulva aludt, és nem ébredt fel arra se, hogy a férje gyengéden rázza a vállát.

A doktor fel is adta a sokadik próbálkozás után. Közelebb bújtt az asszonyhoz, és magára húzta a takarót, de nem bírta levenni a szemét a több tízezer domború, hatszögletű alakzatról, amelyek az irdatlan fejen derengtek sötéten, és nem bírt szabadulni a gondolattól, hogy a rettenetes dübörgés, amit hall, kísértetiesen emlékeztet a légy zümmögésére.

Betolakodó

Először még minden hétvégén hazajárt, aztán kéthetente, majd csak nagyjából havonta, ezen kívül esetleg ünnepek-kor, és tényleg ennyi. Árpinnak ez egyre nagyobb macerát jelentett, próbált kifogásokkal távol maradni, elvégre csomó mindent neki kellett megcsinálnia a ház körül, amiben már nem is lakott. Lenyírta a füvet, összeszedte a fákról lepotyogott, elrohadt gyümölcsöket, felhasogatta a tűzifát, ellapátolgatta a havat. Amit csak az évszakok hoztak.

Szóval amikor hazament húsvétra, majd a hosszas szólongatásokat megunva berúgta az ajtót, és megtalálta anyja bomló holttestét, valahol még megkönnyebbülést is érzett.

Persze, lassan tudatosult benne, hogy ezt is neki kell majd feltakarítania.

A temetést végül is egykedvűen, némán állta végig. Szigorú katolikus szertartás volt, annak minden hagyományos elemével, kövér lemezlovassal, aki temetőzenét pörgetett, részeg sírásókkal, akik alig bírták el a koporsót, meg teljesen ismeretlen gyászolókkal, akik később mind odamentek Árpinnak, hogy milyen nyurga egy gyerek, egyen már valamit, és hogy mennyire szörnyű tragédia, hogy az Ilike elment.

Persze, *akkor* senki nem hiányolta. Senki nem kereste, miközben napokig puffadt és bomlott a kedvenc fotelében, merev ujjával még mindig szorongatva a félig megfejtett keresztrejtvényt.

Vízszintes, Márai Sándor regénye. *A gyertya csak akkor ég, ha van gyertya.*

A temetést túl lehetett élni, de a szagot nem nagyon. Beitta magát a fotel anyagába, a szőnyegbe, a falakba. Nem lehetett kiszellőztetni rendesen.

A rendőrök kérdezősködéseit Árpi furcsának tartotta, ahogy a rendőrök is furcsának tartották őt valamiért. Aztán egyszer csak nem jöttek többé.

Árpi végül úgy döntött, visszaköltözik a házba, ha már megörökölte. Felmondott a munkahelyén, ahol eleve nem keresett sokat, és eladta a városi lakását. Úgy számolta, abból a pénzből elég jól élédegél majd itt.

Enni volt mit: a ház körül még megteremtek a gyümölcsök, ősz közeledtével rengeteg dió hullott le, a krumpli és a hagyma is jó volt. És persze a spájzban a befőttesüvegek tele voltak lekvárral.

Amikor Árpi a konyhaasztalnál ült, és hosszú, csontos mutatóujját beledugta a meggylekvárba, arra a percre gondolt, amikor meglátta anyja holttestét. Leszopta az ujjáról a lekvárt, és eszébe jutott, hogy csak állt ott, majd közelebb lépett, és ugyanazzal a mutatóujjával anyja arcát próbálta benyomni. Hogy megállapítsa, tényleg meghalt-e.

A lekvár még mindig jó volt.

Valamelyik nap, amikor már nagyjából minden apró helyreállítási munkát elvégzett a ház körül, levetkőzött teljesen meztelenre, és a tükör előtt nézegette saját magát. Már őszült, kopaszodott, arca ronda volt, ahogy azt már megszokta, sőt egyenesen riasztó, visszataszító, valahogy nem egészen *normális*. Szeme beesett, fogai ferdén álltak, és bár mimikája merev közönyt tükrözött, mégis mintha mindig vigyorgott volna.

Talán a ráncok állása miatt. Vagy csak az árnyékok vetültek úgy.

Egy esős délutánon végigmustrálta anyja könyvgyűjteményét. Sosem vette őket szemügyre korábban. Nem olvasott, de amennyire fel tudta idézni, anyját sem látta sohasem olvasni. Mégis, takaros sorokban álltak ott a polcon a kötetek. Szerzők, akik valahogyan jelentősnek tündek, és ipszilonra végződött a nevük.

Kazinczy összes költeményeinek tetején egy szürke egér üldögélt.

Árpi odanyúlt, de az egér a könyvsor mögé bukott, és elszaladt. Lehetett hallani, ahogy kaparva halad a polc mögött.

Amikor Árpi kinyitotta a könyvet a könyvjelzőnél, ezt olvasta:

Brekeke!
Brekeke, brekeke!
Kloáx! Tuú!
Brekeke, brekeke,
Brekeke! Kloáx! Brekeke! Tuú!
Brekeke, brekeke, brekeke,
Brekeke, brekeke, brekeke, brekeke!
Kloáx, kloáx! Tuú, tuú!
Brekeke! Tuú, tuú!

A következő napokban végül is rákapott az olvasásra. A szövegeknek semmi értelmük nem volt, nem is olvasott

el mindent végig, de a legtöbb könyvbe belenézett, hátha talál valami egyetemes igazságot. Az orosz írókat kedvelte, főleg azt, amikor Raszkolnyikov elemeli a baltát, és belejti az öregasszony koponyájába. Amikor Árpi ezt a részt olvasta, a nadrágja cipzárját markolászta. Annyira eredeti gondolat volt ez, neki sosem jutna eszébe ilyesmi. Még akkor sem, amikor fát hasogat. Akkor sem.

Amikor Árpi a faluban sétált, a kutyák kivétel nélkül megugatták. Még hetekkel, hónapokkal később is, amikor már meg kellett volna szokniuk. De nem szokták meg a jelenlétét. Ahogy a helybéliek sem. Undorral néztek rá.

Ő igyekezett ezt nem viszonzni.

A szürke egér egészen váratlan pillanatokban bukkant elő. Egyszer Árpi teát akart inni, és levette azt a nagy, mély cukortartó edényt, és ott vergődött benne. Utána kapott újra és újra, majd nyakon csípte, de az egér kiesett az ujjai közül, és elszaladt a radiátor alatt a konyhaszekrény mögé. Árpi a száján vette a levegőt, mert az orra eldugult. Kamilateát ivott, de az íze rossz volt, ezért kivett a fiókból egy hosszúkás kanalat, és három kanál cukrot mert a teájába.

Máskor akkor jött elő az egér, amikor Árpi már lefeküdt aludni. Aludni persze ritkán tudott, most is a plafonon nézte azokat a fényjátékokat, amelyeket a redőny szűrt át a ház előtt elhaladó autók lámpafényeiből. Nézte ezeket a ritka, de ugyanolyan alakzatokat, amikor egyszer csak meghallotta a kaparászást.

Krik, krik.

Kloáx.

Olyan hang volt ez, mint amikor a tapétát a sarkánál kezdve próbáljuk felkaparni körömmel. Csak a köröm alá bemegy a fal anyaga, meg beletörik a falba a köröm.

De az egernek sosem volt ilyen baja.

Csak kapart egész éjszaka, lelkiismeretesen és kitar-
tóan, miközben Árpi nézte a plafonon a fényeket.

Ritkán járt ki a temetőbe, talán még ritkábban, mint ahogy annak idején ide hazajárt a városból. Nem volt ott semmi, de néha, amikor a boltba ment, az öregasszonyok leszólították, és megmondták neki, hogy a virágok a síron már kókadtak.

Ilyenkor elment, és kivette a levágott tetejű naturaquás palackból az elrohadt szegfűket, de mielőtt kiöntötte volna a zöldes, nyálkás vizet, mélyeket szagolt bele. Megszomjazott ettől a szagtól, kívánta ezt a vizet. Aztán arra gondolt, hátha nézi valaki. Hátha valakinek nem tetszene, ha meginná. Ezért lassan kiöntötte mindig. Majd odament a kék kúthoz, feltöltötte a palackot friss vízzel, és belerakta a friss szegfűt, amit a boltban vett.

Ezután egy-két percig állt a sírnál, és ilyenkor mindig a fülébe mászott annak a hülye dalnak az emléke, amit a temetésen játszottak le háromszor. Amiben azt mondja a fickó, hogy „kell ott fent egy ország”, meg hogy „ott jártak ők, a repülők, és nem látták sehol”, és végül persze: „mit tudnak ők, a repülők, a szívük jég, csak jég”.

Árpi felnézett az égre, és látta a repülőt.

Miért kell bántani a repülőt? Honnan tudhatja bárki is, hogy a szíve jég?

Néha, amikor nagyon magányosnak érezte magát, Árpi elindult sétálni a faluban. Mindig kinézett valakit, és ment utána, kíváncsi volt, ki honnan hová megy, és mit csinál, és hol lakik. Úgy gondolkodott, így felfedezheti magának a helyet, ahol leélte a gyermekkorát, mert végül is nagyon keveset látott belőle, hiszen az anyja sosem engedte ki. Néha a spájzból se.

A legszívesebben a gyerekeket követte, a kisebbeket, mert azok nagyobb kedvvel fedezték fel azokat a helyeket is a faluban, ahová általában a felnőttek nem jártak. Árpi minden nap megpróbált új helyekre eljutni, és koncentrált, hogy nehogy szem elől tévessze a gyerekeket. Szerette a nevetésüket, a mozgásukat. Örömmel vette észre, mennyire összetett, szép világ ez a hely, és mennyire tele van élettel.

Csak az emberek voltak barátságtalanok, meg a kutyák, akik mindig ugattak. Ráadásul egy alkalommal egy ember megfordult, és kiabálni kezdett vele, meg is lökte, hogy Árpi beleesett az árokba.

Ezután úgy döntött, inkább nem megy ki a házból egy ideig.

A vízvezeték elromlott a fürdőszobában, ezért nem is nagyon fürdött. Nem volt miért. Néha teljesen levetkőzött meztelenre, és egész nap így sétált a házban. Vagy egyáltalán nem sétált, csak ült a kanapén és olvasott.

Egyszer arra ébredt, hogy a szürke egér a testén mászkál. Saját meztelen mellkasán. Nem mert mozdulni. Még a lélegzetét is visszafogta. Érezte, ahogy a kis lábak a kis

karmokkal tapogatják. Az egér megszaglászta a bal mellbimbóját, majd továbblépegetett, beledugta az orrát Áрпи köldökébe, majd még lejjebb vette az irányt, ide-oda imbolygott a vékony combon, majd megállapodott a térden. Fejét magasra emelte, körülszaglászott, aztán leugrott és elrohant.

Árpi ettől a naptól kezdve minden nap felöltözött.

Teltek a hetek, majd a hónapok, és egyre inkább úgy tűnt, hogy az anyja szaga megint kezd visszajönni. Főleg akkor vált ez nyilvánvalóvá, amikor kiment az udvarra, és visszament a házba. Akkor lehetett érezni a különbséget. Áрпи kinyitogatta az ablakokat, de ez kevés volt. Illatosítót, tisztítószeret keresett, de nem nagyon volt ilyen már a házban, mert nem szeretett eljárni a boltba. Ha el is ment, csak a legfontosabbakat vette meg, minél gyorsabban, a tisztítószer pedig legtöbbször kiment a fejéből.

Végül a vécészéskében talált még egy nagyon kicsi darab zöld szappant a műanyag tokjában, ami már az utolsó volt, úgyhogy azt kivette a vécéből, beledobta egy lavór vízbe, és azzal mosott le mindent. Aztán saját magát is.

Ez ideiglenes megoldásként működött.

Áрпи sosem gondolta volna, hogy valaki őt meglátogatná valaha, ezért nem nagyon fordított magára több figyelmet. A legtöbbet a boltossal és a postással beszélt, de akkor is a lényegre szorítkozott.

Meg is lepődött, amikor egy igen erős testalkatú nő zörgetett be hozzá. Azt mondta, hogy a népet számolja, és fel kell tennie néhány kérdést.

Árpi szippantott egyet, majd intett a fejével, hogy hát végül is bejöhet.

A nő elfogadta a teát, amikor Árpi felkínálta, de végül mégsem nyúlt hozzá.

Árpinak ez nem tetszett. Vakarózni támadt kedve. Nem értette, miért kell ennek a nőnek itt lennie. Érezte, hogy izzad, remeg, nyögdécselve tudott egyszavas válaszokat adni.

A nő éppen feltette a kérdést, hogy Árpi egyedül él-e, aztán elkerekedett szemmel elhallgatott, amikor meglátta, hogy a szürke egér odaszalad az asztal közepére.

Csak így. Eljött, és fekete, kifejezéstelen szemével figyelte az embereket.

Árpi nagyon gyorsan odanyúlt, mutató- és hüvelykujja közé szorította az egeret. Régóta várt erre a pillanatra.

Elnézést kért, majd felállt, odalépett a fiókhöz, és elővette a húsklopfolót, amelynek az egyik oldala tompa volt, a másik oldala egy balta. Majd visszaült a székre, letette az egeret az asztalra, jól odanyomta, és beleejtette a fejébe a baltát.

Amikor az egér már nem mozgott, elengedte a testet. Kézfejjével letörölte a nyálat a saját szájáról.

Aztán lassan bólintott.

Igen, tényleg egyedül él.

Cronenberg

Mintha az idő és a tér veszett volna össze a pályaudvaron, ki-ki magának követelve a saját tulajdonát: modern, teraszos éttermek és korszerű jegypénztárak egy ódon, romos hangárban. Talán a második világháború óta fel sem újították, csak jártak ki-be a vonatok, időtlenül, régi, rozszant vagonok és csúcskategóriás műanyag kigyók egyaránt. És gazdagok mindenhol, egyik sem gondolta, hogy a poggyászát cipelnie kéne, készséges hordárok szaladgáltak karcsú mademoiselle-ek után, mindvégig a poros padlót bámulva, másokra rá se hederítve.

Ott ültünk az egyik étterem teraszán, magas pohárban színes koktélt ittunk, néztük egymást, mintha nem ismer-nénk fel a másikat, és közben azon töprengenénk, mit is keresünk mi itt.

– Én jól éreztem magam – mondta a lány. – Örülök, hogy összefutottunk. Tudod, amúgy sem szeretek egyedül várni.

– Én is örülök – feleltem.

Az óramutató felettünk mintha lassabban járt volna. Mellettünk egy őszes férfi evett jóízűen, én azonnal felis-mertem. Odasúgtam a lánynak:

– Te, az ott nem Cronenberg?

– Kicsoda?

– David Cronenberg, a rendező.

Lopva odapillantott.

– De, azt hiszem, ő az.

– Leszólítsam?

A lány elmosolyodott. Tudta, hogy megteszem, ismert már annyira.

– Ugyan miért tennéd? – kérdezte.

Vállat vontam. Aztán a férfihez szóltam.

– Hé, David Cronenberg! – Felpillantott, de nem láttam bosszúságot a tekintetében, örült, hogy felismertem.

– Helló – mondta.

– Mi van veled? Miért erőlteted ezt a sok gengszter-művészfilmet, ahelyett, hogy visszatérnél a biohorrorhoz?

Cronenberg felvonta a szemöldökét és megtörölte a száját a szalvétával.

– Mire gondolsz? – kérdezte.

– Hát *Videodrome*, meg *Meztelen ebéd*.

David Cronenberg megragadta a csirkehús csontjait, pillanatok alatt összerakta őket, mintha csak egy gyermekjáték alkatrészei lennének. Módszeresen összekapcsolta a különböző darabokat, míg fel nem vették egy pisztoly alakját, majd felmutatta a kész művet, és ezt mondta:

– Még itt vagyok.

Közben a lányra néztem. Azt mondta, jobb lesz, ha megyünk.

Biccentettem David Cronenbergnek, és mondtam neki valami olyasmit, hogy „hát sok sikert”, aztán elindultam a lánnyal a vonat felé. Közel sétáltunk egymáshoz, pedig volt hely bőven, persze, halk szavúak vagyunk mindketten.

– Furcsán viselkedsz mostanában – mondta nekem. – Nem mintha nem lennél rendes, de valahogy... máshol jársz.

– Igazad van. Biztos a munka teszi. Sokat kell mostanában...

– Nem, nem hiszem.

Csend támadt. Akár egy könnyű vihar. Elvitte a szavakat, elvitte a beszélgetést. Sétáltunk tovább, aztán én mégis megálltam, nekitámaszkodtam az egyik korlátnak, és ránéztem.

– Hát akkor mondd meg, mit hiszel.

– Azóta van ez, amióta... tudod.

– Amióta újra összejöttetek?

Félrehajtotta a fejét, másfelé nézett.

– Igen, azóta. Tudom, mit gondolsz, de... ez az én döntésem volt.

Na igen, gondoltam. Az emberek életébe nekem nincs beleszólásom. Mégis furcsa volt, ahogy ott állt, kicsit talán eltöprengett a saját életén, és talán büntudata is volt. Vagy csak sajnálta, hogy nem érdekli a véleményem.

– Ugye tudod, hogy ő nem a fiúd? – kérdeztem.

– Hogy érted ezt?

Elharaptam a szám. Néha túl gyorsan kimondom, ami-re gondolok, de megmagyarázni már nincs kedvem.

– Csak egy báb – feleltem. Bizonytalannak éreztem ezt a mondatot, és ő is több magyarázatot várt a tekintetével.

– Csak kifogás! – fakadtam ki. – Csak egy kapaszkodó, hogy azt mondhasd: minden rendben van. Pedig ez nem megoldás.

– Aha – mondta.

Nem látszott, hogy értékelné, amit mondtam. Talán nem is értette, ez megnyugtatót volna. Megpróbáltam felidézni, mi is hangzott el, de elkalandoztam, és nem tudtam, hogyan folytassam.

– Ha ezt hiszed, hát nem ismersz – mondta. – Nem ismered az érzéseimet.

– Ez nem igaz. Talán te nem ismered magadat. És... és őt sem ismered annyira, mint hiszed.

Furcsa helyzet volt. Meg akartam sürgetni az időt, azt akartam, hogy jöjjön a vonat, és hogy legyen vége ennek az egész jelenetnek. De az óra kényelmesen járt, az idő ráért.

– Nézd – mondta –, megértem, hogy aggódsz értem, de azt hiszem, tudom, mit csinálok. Ha meg nem, hát nem, az legyen az én újabb rossz tapasztalatom.

Odalépett mellém a korláthoz, ő is nekitámaszkodott, és átkarolta a derekamat. Rettenetesen furcsa érzés volt. Egy pillanatra eszembe jutott a volt barátnőm. Közelebb hajolt, és azt suttogta nekem:

– Tudom, hogy szeretsz.

Aztán elengedett, összekulcsolta maga előtt a kezét, a gyűrűit babrálta.

A testemben minden szerv összerándult, valószínűleg egy kész Cronenberg-film játszódott le bennem. Most döbbsentem csak rá, hogy miféle ritka találkozás volt az előbb a rendezővel. Micsoda értékes, felemelő pillanat, de mintha akkor semmi jelentősége nem lett volna. Miről is beszéltünk előtte? Nem is tudom felidézni.

– Nem ér.

– Hát nem. De itt sokkal többről van szó. A világ nem mindig olyan, amilyennek lennie kellene.

– Ki vagy te? – kérdeztem.

De csak az érintését éreztem az arcomon. Fel sem fogtam, és már ott sem volt: egyedül ácsorogtam a peronon.

Tiszta sor

Az antikvárium ajtaját József egy félreeső utcában, egy tűzcsap melletti lépcsőlejárónál találta meg. Megállt az ajtó előtt, esernyőjéről lerázta a vizet, megtörölte a lábát, válltás-káját magához szorította, nagyot sóhajtott. Végül belépett.

Ez volt az első találkozása Arankával, az antikváriussal, de a fia elmondott róla nagyjából mindent, amit tudni érdemes: hogy az indonéz gyűjteményhez nem lehet hozzányúlni, meg ha van bent egy olyan könyv, ami tetszik a nőnek is, akkor ráförmed az emberre, hogy *nem eladó!*

Az öreg Aranka teljesen benne volt valami munkában: hunyorogva a laptop képernyőjét bámulta, miközben egy nyugtatóböjt lapozgatott. Maga a bolt nem tűnt túl tágasnak, bár József ezt annak tudta be, hogy tele volt polcokkal, meg két nagy asztallal, amelyek mind meg voltak pakolva, roskadásig.

– József, ugye?

Meglepte a nő ébersége. Fel sem pillantott a munkájából, de a jelenlétét nem lehetett elvitatni.

– Igen. Hoztam a... tudja.

– Pontosan tudom. Az esernyőt hagyja a küszöb mellett, de ne az ajtó elé tegye le, az isten szerelmére.

József egy pillanatra felvonta a szemöldökét, a szűk helyen óvatosan toporgott, majd követte a nő utasításait. Úgy érezte magát, mintha megint gyerek lenne. De ez amúgy is gyakran előfordult.

Körülnézett ismét, figyelmesen. Meg volt róla győződve, hogy hagymaszag van. Enyhe, távoli, de kétséget kizáróan hagymától eredő szag.

– Az árut tegye az asztalra – mondta Aranka.

– Egy pillanat, hölgyem – mondta József. – Szeretném, ha nem nevezné árunak, amit most előveszek. Nekem ez fontos. Ez egy érzelmileg nehéz pillanat, tudja?

Az antikvárius lejjebb tolta az orrán a szemüvegét, végigmérte vendégét, majd biccentett.

– Végre valaki beszél arról, ami itt ténylegesen zajlik. Az antikváriumok felszámolják és szétsztyák a múltat. Csakhogy, uram, már meg ne sértsem: épp ezért van itt. És ha már elhatározta magát, és belépett ide, felesleges már érzelmeskedni. Adja át az *árut*, vagy menjen el. És akkor egyikünk sem rabolja a másik idejét.

József észrevette, hogy a nő rágózik. A szavak menetét mindig egy-egy pillanatnyi cuppantás tagolta, és amikor végre becsukta a száját, alig észrevehetően ide-oda tolódott az alsó állkapocs a ráncos, húsos arc alatt.

– Értem – mondta József.

Váltáskáját előrébb húzta, közelebb lépett az asztalhoz, majd kipakolta a három, kifogástalan állapotú bélyegalbumot. Tartalma számításai szerint szerény összeget ért, de teljes gyűjtemény volt, egy élet munkája.

– Ahogy megbeszéltük a telefonban: hiánytalan. Hát... mit mondjak még?

– Átnézem, addig nem megyünk sehová – mondta Aranka.

József szorongva nézte, ahogy a nő felnyitja az albumot, majd minden egyes soron végighúzza mutatóját.

– Hát... lényegében régebbi és újabb bélyegeim is vannak – motyogta. – Meg néhány többször is megvan. Alapvetően 1964 és 2004 között teljes. A többi egy kicsit összevissza van.

– Értékelem az őszinteségét. Csakhogy...

Nyílt az antikvárium ajtaja, két fiatal lány lépett be rajta. Egyetemista korúak lehettek. Nietzsche felől érdeklődtek, hogy van-e tőle valami. Aranka azt mondta, egy darab sincs.

– De talán túl jön és rosszon találtak tőle valamit – tette hozzá.

A lányok nem értették.

– Esik még? – kérdezte József.

– Nem annyira – mondta az egyik lány, majd visszafordult Aranka felé. – Na mindegy, azért köszönjük. Csókolom.

József elvarázsolva nézett utánuk, amikor kimentek.

– Tudja, nekem is ennyi idős fiam van, de ő csak azért jár ide, hogy eladogassa a focis könyveit, amiket neki vetünk még régebben. Rá akartam szoktatni a bélyegyűjtésre.

– Ja, az a nyurga, kopasz gyerek. Nem jött össze, mi?

– Nem. Nem érdekelte a dolog. Mondtam neki, hogy egy nap megörökli a gyűjteményemet, de mindegy is. Inkább ne örökölje meg. Tudom, ez egy kicsit gonoszan hangzik, de lehet, hogy ő még csak arra se venné a fárads-

ságot, hogy eladja egy hozzáértőnek. Jó lenne, ha megfelelő kezekbe kerülne, nem tudom, érthető-e a gondolatmenetem.

– Mhm. Többé-kevésbé.

– De volt valami, amit mondott, mármint a bélyeggyűjtéssel kapcsolatban, ami nem megy ki a fejemből. Annyira... annyira lehangoló, és mégis igaz.

Elhallgatott, várakozott.

Az antikvárius türelmetlenül sóhajtott.

– Megosztja velem? – kérdezte.

József bólintott. Kellett egy másodperc, hogy levegőt vegyen a mondandójához.

– Van ma már egy csomó internetes bolt. És bármit meg lehet venni. Akármikor. Csak pénz kérdése. És másnap ott van a bélyeg a postaládában. Szóval... akkor mi értelme az egésznek? A gazdagabb nyer, nem a kitartó. Nem az, aki elbiciklizik a szomszéd faluba egy csere miatt. Ahogy azt annak idején tettem. Ezekben az albumokban a legtöbb bélyeget saját kezűleg áztattam le borítékokról. Ha valami hiányzott, cseréltem. Nagyon-nagyon ritka esetben sétáltam be a postára azzal, hogy még az egyik blokk nincs meg.

– Elképesztő történet, József – mondta Aranka. – De ahogy itt lapozgatok, és amit mond... maga szórakozik velem?

– Miért tenném?

Aranka fogta az album fedelét, becsukta.

– Miért akarja igazából eladni ezt a gyűjteményt? – kérdezte.

József még inkább úgy érezte, hogy gyerekké változott. Most szidják le, amiért rosszat tett. Leszidják valamiért, amiről nem is tud. Mintha csak a feleségét hallaná. *Tudod te azt jól, Jocó, ne játszd a hülyét!*

Persze... sosem játssza a hülyét.

Megnyalta a száját.

– Alig pár hete halt meg Dudás László – mondta aztán.

– Tudja, ki volt ő?

– Mhm. Bélyegtervező grafikus. Mi köze van neki mindehhez?

– *Munkácsy-díjas* bélyegtervező grafikus. Igazából semmi. Nem ismertem személyesen, de mindig is tiszteltem és csodáltam a munkáit.

– És?

– Amikor a fiam közölte, hogy nem érdekli a bélyeggyűjtés, én is elraktam a gyűjteményt, hosszú ideig felé se néztem. Évekig. Dudás halálhíre miatt jutott eszembe egyáltalán, hogy valaha gyűjtöttem.

– Mhm.

– Hát nagyjából ennyi. Mégis miféle gyűjtő az, aki évekre elhanyagolja a gyűjteményét? *Látens* gyűjtő. Hogy is mondják ezt. Mindegy, talán már meg sem érdemlem ezeket a bélyegeket. Az egy elmúlt világ, amikor még tördtem velük.

Aranka sóhajtott, majd visszatolta az asztal lapján a három albumot.

– Nem tudom megvenni ezeket a bélyegeket – mondta.

József egy pillanatig nem jutott szóhoz.

– Mi? Engem csak ne sajnáljon meg! Nem azért mondtam el, hogy most visszalépjen a vásárlástól!

Az antikvárius apró, köhögő hangot hallatott, valamiféle kuncogást rejtett.

– József, József. Nem sajnáltam meg magát. Megkérdezte: mégis miféle gyűjtő? Nos, nem túl tájékozott. Persze, nekem kellett volna rákérdezni még amikor felhívott, mit ért *tiszta sor* alatt. Nem postatisztát, a jelek szerint.

Levette szemüvegét, majd egyenesen ránézett. József megint érezte ezt a tanári, szülői jelenléte, de most állta. Kihúzta magát, és állta azt a tekintetet.

– Postatiszta? – kérdezte. – Úgy érte... *bolti*? Ezek itt *igazi* bélyegek. Ezek borítékokon voltak rajta.

– Hja, igen. Valamit nagyon félreértettünk akkor. Őszintén nem tudja, hogy postatisztán értékesebbek a bélyegek? A katalógusár arra vonatkozik, ha egy bélyeg nem használt. Ezt itt nem tudom annyiért megvenni, amennyit megbeszéltünk, sajnálom.

– Na de... az én munkám van benne! Az én időm, az én cseréim!

József meghallotta magát. Igazán meghallotta saját magát. Feleslegesen tiltakozott, azonnal megértette a problémát. Nem volt tudatában eddig a tényeknek, de felfogta.

– Az albumok jó állapotban vannak – mondta Aranka.
– Tudok értük adni... ötezer forintot, talán.

– Darabjáért?

– Összesen.

József összeszorította a száját.

– Maga egy hárpia – mondta aztán.

– Mhm. – Aranka még egyszer megtolta az albumokat a mutatóujjával, egészen picit, szinte el sem mozdultak. – Engem nem a történetek érdekelnek, nem a tárgyak eszmeisége, hanem az értékük. Ezeknek ennyi az értéke. Elmehet máshová is, ugyanezt fogják mondani. Vagy még rosszabbat. Lesz üzlet, vagy nem?

József tétovázott, majd az asztalhoz nyúlt és eltette az albumokat.

– Nem. Így nincs értelme. Nem tudtam, hogy ez lesz. Mindegy, sajnálom.

– Ne mártírkodjon. Mind a ketten elkönyveljük sikertelen üzletként, na bumm. Minden nap megesik. Maga tanult valamit, én meg jót mulattam. Jónapot.

– Miért van itt ilyen szájbavert hagymaszag? – fakadt ki József. – Mi az istent csinál itt szabadidejében, *hamburgert*?

Aranka egy ideig bámulta Józsefet, majd felállt, kibicegett az asztala mögül.

Mennyire alacsony, töprengett József, közben szinte fel se fogta, hogy a nő megragadta a karját, és egy távolabbi polchoz vezette.

– Nézze meg ezeket a figurákat. Itt, a két sor könyv között. Látja?

– L... látom.

– Ezek Indonéziából vannak. Mi jut erről az eszébe?

– Az égvilágon semmi.

– Tudja, hol van Indonézia?

– Elég messze.

– Maga szerint mennyibe kerülhet ez a gyűjtemény?

József komolyan szemügyre vette a faragott figurákat. Játékos, érdekes alakzatok voltak.

– Hát, ritkaság errefelé az ilyesmi, az biztos. De nem tudom, nekem ilyesmi nem kéne. Szerintem nem lehet egyik se túl drága. Ilyeneket árulnak bármilyen piacon.

– És ha hozzáteszem, hogy húsz éve gyűjtöm őket?

József elvigyorodott.

– Jó, értem a poént, de ezzel nem vigasztalt meg.

– Nem is azért mondom. Azért mondom, mert maga megérti, mi az a *tiszta sor*. Ez a gyűjtemény is tiszta sor. Minden évben két hétre kimegyek Indonéziába a lányomhoz. Ő fizeti. Minden évben veszek egy ilyen figurát. Turistáknak csinálják. Értéktelen vackok. De tiszta sor. Minden évben. Egy év, egy figura. Rendre.

– Aha.

– Na mármost, nekem a problémám pont a fordítottja a magáénak. Én ezeket nem akarom eladni. Mégis... esküszöm, minden héten valaki nekiáll velem veszekedni, hogy márpedig ezek értékesek, és hogy jó pénzért megveszi. Van, aki vissza is jön, még többet ajánlana. De nem érdekel. Tudja, miért? Egyszerűen nem akarom őket átverni. Nem akarom, hogy pénzt adjanak olyan dolgokért, amikre nincs szükségük. Amik amúgy sem érnek semmit. Ami egy bolond vénasszony évi rutinja, ugye. Mert nekem ez egy jópofa díszítősor ide, ebbe az unalmas kis boltba. Nekik... múltó szeszély. Birtoklási vágy. Érti, amit mondok?

– Bárcsak érteném.

József tovább bámulta a figurákat. Festett emberalakok: nők, férfiak, gyerekek. Semmi különlegeset nem látott bennük.

– Azt is mondják, hogy milyen jó nekem, hogy ilyen egzotikus helyekre járok el – szólalt meg ismét Aranka.
– De minden évben ugyanazt az utat megtenni... lassan jobban ismerem Dzsakartát, mint ezt a várost. Az égvilágon nincs semmi különleges benne, egy a sok közül, akármit is mondanak azok, akik még sosem jártak ott.

József bólintott.

– Egy ismerősöm külföldi bélyegeket is gyűjtött, de én nem akartam mást gyűjteni – mondta. – Csak a magyart. A külföldiből nem tudtam volna teljes körűen gyűjteni, mert hát az volt a cél. Egy országban, adott évben, mindent. Meg azt se akartam, hogy csak virágokat meg állatokat, meg mit tudom én, mit gyűjtsek. Na, ennek az ismerősömnek volt indonéz bélyege. Emlékszem rá. Minden országból volt neki. Ha csak a bélyegeket vesszük, egyik ország se csinál jobbat a másiknál. Sem túlságosan különbözőeket. De azért mindegyik egyedi. Összességében.

– Dönert ettem amúgy. A sarkon adják. Túl sok hagymát tesznek bele. Szerintem is undorító a szaga.

Egy ideig még álltak ott, néztek maguk elé. Odakint újra elkezdett esni az eső, valamivel erősebben. Amikor már kezdett kínossá válni, József törte meg a csendet.

– Van esetleg ilyen... kertészkedésről szóló könyve? – kérdezte.

– Megnézhetem – válaszolta Aranka.

Grafit

Harmincöt éves korára Alek már pontosan tudta, mi is az üresség, arról viszont fogalma sem volt, hogy ezt hogyan is magyarázza el Katinkának.

A nő messziről jött, nem is érthette. Közel egy évtizede költözött beljebb Beregszászról, azelőtt valószínűleg Budapesten élt, bár ezt már nem tudta pontosan kideríteni. Azt biztosra vette, hogy a nő nem bírja felfogni, milyen is igazából az élet a zónában. Vagy egyáltalán ebben az országban.

Alek letette az asztalra a noteszt és a dobozt, cigarettára gyújtott. Egy pakli rózsaszín Vogue-t tudott csak venni, ami miatt egy rövid ideig nagyon hülyén érezte magát. De legalább napok óta először érzett valamit. Sétálgatott a magas könyvespolcok előtt, pizskálgatta a dobozt. A különös érzés lassan elmúlt. Csak egy doboz. Egy szín. Miért is problémás ez?

Aztán eszébe jutott: régi barátainak emléke ugrott be, akik állandóan telebeszélték a fejét arról, hogy aki ilyen női márkát szív, az buzi, és a buzikat meg kell verni, meg ilyenek. Mondták a sok szarságot, amikkel Alek nem is értett egyet, de valahogy ezek nyomot hagytak benne. Ugyanez a magyarokkal. Semmi más magyarázata nem volt annak, miért idegesíti Katinka, látszólag ok nélkül.

Beidegződések. Lenyomatok.

Kilépni az emberből.

A noteszt nézte az asztalon. *Ezek tudják, bassza meg.*

A gondolatot nem tudta továbbvinni, mert Katinka visszatért, leült a nagy székébe, maga elé húzta a tárgyakat. Idős, szigorú, kissé idegbeteg arcú nő volt, ősz haját szoros copfba kötötte.

– Hát ez kurva kevés – mondta.

Üresség.

Alek vállat vont.

– Elfogytak – mondta. – A múlt héten... tudod mi volt? Levittem két tengerbiológust. De most komolyan. Akik rendesen a tengerrel foglalkoznak. Be kellett vinnem őket az erdőbe. Csalódniuk kellett. Én nem tudom, ezek mit képzeltek.

– És a notesz?

– Hát igen, a grafitosok anyagai. – Alek leült a nővel szemben, elnyomta a cigijét a cseppnyi ezüst hamutartóban. – Figyelj, ezek érdekesek, de tényleg.

– Nekem nem kell mondani. Van érdeklődő. Ami azt illeti, be is kell vinned kettőt.

– A Zónába? Ahhoz minek kellek én?

– Mert őket a grafitosok érdeklik. Egy faszi meg egy nő, újságírók. Magyarok. Ha nem bánod. Persze, van más is, aki vihetné őket, de mégis neked szólok inkább, ha ráérsz.

Alek legyintett.

Évek óta hordta Katinkának a csernobili atomkatasztrofá szuvenírjeit a harminc kilométeres zónából, annak

nyíltabb és rejtettebb zugaiból, mutáns halakat befőttes-
üvegben, meg ilyen szarságokat, ez még rendben van, de
bevinni embereket? Az mindig stresszes.

Mégis, a stressz... legalább érez majd valamit.

– Jól van, felőlem aztán. Ezek is csalódní fognak majd.

Vonogatta a vállát, nézegetett jobbra-balra. El akart
már húzni innen.

– A lényeg, hogy *én* ne csalódjak – mondta Katinka.

– Hozd az árut, amit csak lehet. Még mindig veszik. Fő-
leg a japánok. Fukusima óta megint nagy a pörgés. Nekik
aztán bármit.

Az ürességről, gondolta Alek. Vers. Talán szonett.

Megrázta a fejét.

– Katinka. Mondhatok valamit?

– Mondjad.

– Én már nem leszek itt neked sokáig. Úgy érzem... úgy
érezem...

A nő összetette a kezét. Figyelt. Igazán figyelt.

Alek nem tudta mire vélni ezt a figyelmet. Túl őszin-
te volt. *Miért?* Mi értelme van? Mi értelme van bárminek
is? A kurva életbe. Jön a semmi, tonnányi súllyal, fentről,
nyomja őt lefelé, egészen bele a földbe, a totális nihil, de
ezt nem tudta elmagyarázni. Alek nem tudta elmondani,
hogy lassan eltűnik, megszűnik, elszáll a szélben, és a he-
lyén még csak levegő sem marad. Csak űr, egy fekete ablak,
amin bekukkantanak a kozmosz csillagai.

– Mit érzel? – kérdezte Katinka.

– Há nem tom – mondta Alek.

A nő egy papírfecnit tolt elé.

– Kedden reggel hétkor ezen a címen várnak. Ne késs.

Alek a papírt bámulta, majd elvette. Megnyalta a száját.

– Oké – mondta.

* * *

A következő napokban folyamatosan ivott.

A szédület jelentett valamit, de mint minden viharnek, ennek is volt szeme, amelyben a csend uralkodott, a semmi, az üresség. És ez folyamatosan ott függött a feje fölött, még ha a világ körülötte pörgött is.

Kedden másnaposan, mosdatlanul, romosan állt meg a terepjáróval a motel előtt. A kézifék nyikorgása volt az első jel, hogy fel kellene ébrednie.

Ránézett az órájára. Nyolc óra negyvenhárom volt.

Már persze ott állt a parkolóban a két forma, a nő meg a faszi a kamerával, elég idegesen figyelték, de Alek nem bírta a szemükbe nézni, mert félt, hogy elhányja magát.

Az nem venné ki túl jól magát.

Fiatalok voltak, magyarok, persze, de mindketten jól beszéltek oroszul. Jól káromkodtak oroszul. Tudták, mi a helyzet. Elmagyarázták, hogy nem azért fizettek Katinának, hogy egy részeg, pontatlan faszfej furikázza őket.

Valamit motyogott arról, hogy hát a krími háború miatt nem olyan egyszerű a dolog, de nem úgy tűnt, mintha bevették volna. Mindketten látták rajta, hogy teljesen beszámíthatatlan.

Aztán bepakoltak, a kijevi oblaszty felé vették az irányt, de nem beszélgettek, még azok ketten sem szóltak egymáshoz. A nő ott ült mellette a hülye rövid hajával, nézett előre elszántan, mintha valami világmegmentésre készülne. A testes, szakállas figura meg hátraült a kamerájával, és azt simogatta, miközben csak nézte a tájat.

Alek biztos volt benne, hogy ez a pokol.

Később, amikor megálltak egy benzinkútnál, akkor kérdezte meg még egyszer:

– Mi is a neve?

– Lilla.

– Mint a lila szín? Tudok ám magyarul. Egy kicsit.

– Nem tud – mondta a nő.

Alek bólintott.

– Értem. A csávó meg Ferenc. Fe-renc, ugye?

Ő éppen vécén volt, szóval nem tudta volna kijavítani, ha hülyeséget mond, a nőt pedig látszólag nem is érdekelte.

– Sokáig megyünk még? – kérdezte Lilla.

Alek a kocsijának támaszkodott. Hunyorgott a napsütéstől.

– Mit tudom én – mondta. – Miért ilyen sürgős? A grafitosok nem mennek sehová. Persze, lehet, hogy kinyírják egymást. Van ilyen.

– Ismeri őket?

– Ja. Ja.

Lilla jegyzetfüzetet meg tollat vett elő a farmerja hátsó zsebéből.

– Elkezdem kikérdezni magát. Ha tényleg tud valamit, addig is beljebb vagyok.

– Ja, hát jó, felőlem.

– Miért hívják magukat Grafit Körnek?

Alek lehunyta a szemét. Próbálta kitalálni, hogy a nő tényleg nem tud semmit, vagy csak ki akarja idegelni.

– Hát szóval tudja, a reaktor. Amikor történt a dolog. Mindenhol grafitdarabok voltak, de nem törődtek vele. Pedig ez volt az előjel. Bassza meg. Nem vagyok fizikus. Ha ismeri a sztorit, akkor jobban tudja. A reaktor neutronmodulátora tartalmazott grafitot. Nem tudom, apám jobban vágta a témát. Az gyulladt be végül, az lökte ki a radioaktív szart az atmoszférába. Amiatt van ez az egész.

– Szóval a Grafit Kör...

– Ja igen, van nekik egy grafitttömbjük.

A nő megmerevedett, kezében megállt a toll.

– Mármost...

– Igen, egy *olyan*.

– És ez nem...

– Veszélyes? De. Adok maguknak egy dozimétert, meg a sugárzás miatt amúgy se aggódjon nagyon. Az emberek veszélyesebbek. Erőszakosak. Nem szeretik az idegeneket. Meg hát maga nő, jobb ha felkészül, hogy mondanak majd dolgokat. Hogy meg akarják baszni. Mármost elnézést, de hát ez van.

Lilla most először nézett egyenesen Alek szemébe.

– Akkor mást kérdezek – mondta. – Magának van... van fegyvere?

Alek a szemét dörgölte.

– Nem lesz baj – mondta. – Ha kerüljük a falvakat. A Grafit Kör tagjai ártalmatlanok. Tényleg hisznek abban, amit vallanak. Művészek, meglátja majd.

Ezután még beszélgettek arról, hogy milyen típusú művészek is tagjai a körnek, de Alek egyre inkább érezte, hogy személy szerint nem is vesz részt ebben a beszélgetésben. Hogy lassan kihátrál belőle, mármint nem testileg, hanem amúgy. Tudta, hogy ott áll, mozog a szája, de ő igazából egyáltalán nem volt már sehol.

* * *

Ropogtak az ágak a talpuk alatt. Állatok neszeztek a fák között.

Elhagytak egy táblát, amin áthúzták a Самосели szót. Egy koponyát rajzoltak mellé filctollal.

Ferenc nagyjából tízméterenként megállt, pásztázott a kamerájával.

– Elképesztő – mondogatta.

– Ja – mondta Alek. – Apámmal sokszor jártunk itt, amikor gyerek voltam. Nagyon odavolt ezért a helyért. Azt mondta mindig: nagyon fontos. Hogy Csernobil a legfontosabb dolog, ami valaha ezzel az országgal történt. Nem is tudom, mire gondolt. A tragédiára vagy a lehetőségekre.

– Lehetőségekre? – kérdezte Lilla.

Alek zsebre tette a kezét, úgy sétált. Lefelé nézett. Bámulta az avart.

– Hát amit most én csinálok, azt csinálta ő korábban. Mármost egy ideig cigit csempésztünk, pedig nem volt egy ilyen alvilági típus, volt doktorija is, meg ilyenek, csak ki-baszták az egyetemről. De igazából ő mutatott be Katinának, meg minden.

– Miért mondja el ezt most?

Alek megtorpant. Fülelt.

– Nem is tudom. Árnyalom a karakteremet.

– Mi?

– A Grafit Körben tanították. Sok az író, és valami ilyesmiről beszéltek. Hogy ha valakit igazán meg akarsz ismerni, akkor mutasd meg a gyerekkorát.

– Ki mondta, hogy meg akarjuk ismerni?

– Ja...

Alek mostanában egyre többször gondolt az apjára. Anyját sosem ismerte, nem tudta a sztorit. De az apját igen. Azt a sztorit tudta. Az apja meghalt rákban. Hiszen Csernobil fontos volt.

Viszont ő maga... *semmi*. Alek egészséges volt. Zavarta volna ez? Mert hát ha valami ennyire fontos, és ennyire nincs hatása, akkor igazából... a semmi munkálkodik. A dolgok értelmüket veszítik. A Grafit Kör meg pont értelmet keresett az értelmetlenségben. Azt mondták, az ember az semmi. Az ember összetörik. Hogy ki kell lépni az emberből.

Valami ilyesmit.

Ahogy közeledtek, Alek rájött, hogy ő is várja ezt a találkozást. Otthon érezte magát legutóbb is. Ahogy leültek a tűz köré, ahogy azok a fura figurák saját írásokat olvastak

fel, táncokat mutattak be, ő meg jegyzetelte őket a noteszbe, mert hát ezek arra sem veszik a fáradságot, hogy megtartsák a papírt, vagy kiadassák, vagy blogot nyissanak, vagy mi. De hát ez jó irodalom. Jó anyag, el lehet nyomni Nyugaton, Katinka ismerte a piacot.

És mégis, nem ezért jegyzetelt. Alek *figyelt*. Ahogy legutóbb Katinka figyelt órát. Őszintén. Ritka dolog. A semminek, ennek a terhes ürességnek itt nem volt többé hatalma. A grafit számított. Az emberek vállalták, hogy kiteszik magukat a sugárzásnak, és ihletet, erőt merítenek belőle. Ez azért mégis csak valami, éppen az üresség ellentéte. A halál árán is.

– Ne haragudjon – mondta Lilla később.

– Hm?

– Bocsánat, ha megbántottam. Igazából érdekel a története. Csak tudja. Az első benyomás alapján nem volt túl szimpatikus.

Alek bólogatott.

– Mindegy, ha majd jobban megismer, még kevésbé lesz az. Már nincs messze.

* * *

A doziméter nem adott okot aggodalomra.

Nem mentek be teljesen a tábor centrumába: ott volt egy fedett hordóban a grafit, ketten-hárman ülték körbe, mindegyiknek parkány méretű daganat lógott a nyakáról meg a hónaljából. Alek semmi ilyesminek nem akart a közelében lenni.

Leült a tábor peremén, cigizett, noha megmondták neki, hogy ne cigizzen.

A magyarok, mármint Lilla és Ferenc egyenként kikérdeztek mindenkit, aki hajlandó volt beszélni, készítették a felvételt, valószínűleg elég jó munkát végeztek, elég jó pénzért. Akik meg majd megnézik a műsort, sokkal okosabbak lesznek, majd azt mondják, hogy na, hát, idekint is van még kultúra, még az atom meg a háború árnyékában is, ezek az ukránok azért nem semmi gyerekek.

Alek észrevette, hogy remeg a keze.

– A kurva életbe – motyogta.

Nem sokkal később leült mellé egy lány. Tizennyolc se lehetett. Nem volt haja. Látszott, hogy leborotválta.

– Emlékszem rád – mondta a lány.

– Igen?

– Te voltál az, akit érdekelt az írás.

– Ja. Ja, gondolkodtam rajta, hogy talán van bennem vers. Amikor elmentem, akkor még nem volt bennem a vers, de amióta megint itt vagyok, megint bennem van. Tudod, azt mondom, hogy semmi, mármint így kimondom, hogy *semmi*, aztán az erdő meg válaszol: *nesz*. És összerakom, és van értelme. *Semmi nesz. Semmi, nesz*.

A lány felnevetett.

– Hiszen te érted!

És nevetett tovább.

Alek hosszan elvigyorodott, de nem nevetett.

Micsoda hülyeség, te jó ég, gondolta.

Későbbi kipakolta a kaját, amit hozott a hátizsákjában, szétosztott néhány konzervet, hiszen ezek másból sem éltek, mint adományokból, meg *amit az erdő ad*, de akkor inkább már egyék a konzervet, legalábbis Alek így érvelt magában.

Aztán ahogy kotorta a megmaradt semmit a hátizsákban, a kezébe került egy kis ceruza. Ezzel szokott megjelölni ezt-azt, már amikor meg kellett jelölnie valamit. Kért Lillától egy papírlapot a kis jegyzetfüzetéből, aztán amikor már esteledett, és jött a tűz, leült mellé.

A papír alá tett egy kis fadarabot, hogy legyen valami támasz, és nekinyomta a papírnak a ceruza hegyét.

Grafit.

Aztán leírta: *grafit*.

Alá is húzta: *grafit*.

Fogalma sem volt arról, mi a jó francot csinál itt.

Egy ideig csak nézegette a szót, aztán erőt vett magán, és megírta a versét. Írta, írta, néha áthúzott egy-egy szót, néha átírt, megakadt, de végül leírta az utolsó betűt is. Pontot is tett a végére. Úgy volt jó.

Leporolta, meglobogtatta maga előtt, a tűz elé tartotta, hogy még jobban kirajzolódjon a szavak kontrasztja.

Csak nézte, olvasgatta újra és újra.

Kibaszott jó vers volt.

* * *

Amikor legközelebb leadta a dolgait Katinkánál, tudta, hogy a szeme teljesen vérekes, látszik rajta a kialvatlanság,

és beletörődéssel görnyedt a széken, ujjai között a vékony szál Vogue-gal.

– Hát nem voltak valami elégedettek – mondta Katinka. – Én sem vagyok elégedett.

Alek vállat vont. Nem nézett a nő szemébe.

– Ezek sose elégedettek. Ufókat akarnak, vagy mit tudom én. Ahhoz kicsit mondjuk tovább kéne menni, észak-északkeletre.

– Mi?

– Semmi.

Katinka sóhajtott.

– Nem tudom kifizetni a teljes árat, ne haragudj – mondta.

– Nem haragszom. Igazából el is akartam mondani, már a múltkor is, hogy nekem ennyi volt, én ezt nem csinálom tovább.

– Volt egy ilyen sejtésem. Kár érted.

– Kár. Elhagyom az embert, tudod.

Katinka nem tudta.

* * *

Egy ideig úgy tűnt, megtalálta a boldogságot, miután visszament a zónába. Eltelt néhány hét, és hagyták cigizni is. Azt mondták, hogy a parázs mégiscsak fontos. Akármit is jelentsen ez.

Volt saját sátra, de ritkán aludt benne.

Átjárt ahhoz a fiatal lányhoz. Sokan átjártak hozzá.

Néha csak ült a többiek között, szeme sarkából figyelte a kis fedett hordót a tábor közepén.

A lány el szokta mondani minden nap, hogy a grafit tölti ki az űrt, amit az emberek általában éreznek, és volt is ebben valami. A versek egy ideig jók voltak, de nem kötődött hozzájuk. Elszórta őket, ha végzett. Grafitceruzával írt, maga a gesztus is több értelmet adott a létezésének, mint bármi más azelőtt.

Simogatta a fertőzöttek bőrét, a bőr alatti daganatokat. Csak odament az öregekhez, leült melléjük, átkarolta őket, megérintette őket. Azt mondogatta: *gyönyörű vagy, gyönyörű vagy, barátom.*

Értékeltek. Soha senki nem csinált velük ilyesmit. Teljesen el voltak szállva ettől.

A Grafit Körnek végül is ez volt az értelme. Kilépni az emberből. Erőt meríteni abból, ami öl. Legalábbis Alek így gondolta.

Hónapok teltek el. Arra gondolt, ennyi idő alatt teljesen meg fog halni, vagy valami. De egyszer sem érezte magát rosszul. Nem kapott el semmit. Teljesen egészséges maradt.

Valami nyugtalanította ezzel kapcsolatban. A versek egyszer csak elkezdték értelmüket veszíteni. Lázasan keresgélte az erdőben a lapokat, amiket elszórt, elolvasta a régieket, már amit el lehetett még olvasni, és azoknak sem volt értelme.

Szar versek voltak.

Napokig nem találta a helyét. Nem vett részt a szeretkezésekben, a harcokban, a táncokban, a szavalásokban.

Figyelte a hordót, ami vagy jelentett még valamit, vagy nem.

Grafit.

Egy éjszaka, amikor a tűz már alig égett, amikor a gusztustalan, daganatos öregek is aludtak már, Alek odalépett a hordóhoz. Lehunyta a szemét, érezte a szél irányváltásait és valami furcsa vibrálást a levegőben. Melegedett, talán elhúzódott a nyár.

Amikor kinyitotta a szemét, a dolgok továbbra sem változtak. Megragadta a hordót, magához ölelte, úgy érezte, mindjárt elsírja magát. Apjára gondolt, hosszan, aki tanulmányok tucatjait írta meg Csernobilról, amíg még figyeltek rá. De utána is, újra és újra eljött ide valami céllal, értelemmel, és amikor azokat a célokat és értelmeket taperolta, bele is halt. Egyszerűen belehalt. Alek pedig itt maradt, és élt.

Feltépte a hordó fedelét, hogy biztosra menjen. *Hogy tudja.* És hát nem csalódott.

A hordó üres volt.

A lövés

Ketten vagyunk a vadászlakban. A délután elviselhetetlenül meleg. A ventilátorok hasztalanul forgatják a levegőt, a hőség úgy feszül a falak között, akár egy pókháló. Arra gondolok, hogy talán abba kellene hagynom az ivást. A behűtött sör talán kellemes dolog, a rosszullét viszont a legkevésbé sem. Szinte undorodom tőle.

Egy pillantást vetek a puskámra. Vén darab, ott nyúgódik a szafari-képek alatt. A szárított kígyótetemek mellett. Káromkodni akarok. Hangosan. De csak egy erőtlen motyogásra futja.

Karádi felnéz.

– Mit mondasz? – kérdezi.

– Semmit.

Észreveszem, hogy zavar a jelenléte. Utálom, ahogy kíváncsian rám pillant, pedig a tekintetében nincs értelem.

Végül Karádi bólint, és hátradől a székében. Inge kigombolva, hogy lássam, milyen sörhasat növesztett az elmúlt években. Erre még inkább azt gondolom, mennyire gyűlölöm őt. És undorodom tőle is, akár csak az alkoholtól.

A forróságban már csak egy kevés választ el attól, hogy rémeket lássak. A vadászkunyhóban eltöltött hétvégék ezt hozzák ki kettőnk barátságából. Ha ezt ugyan barátságnak lehet hívni. Már teljesen feleslegesen járunk fel ide. Még vadászni sem lehet itt rendesen. Az erdők nagy részét kivágták, a kunyhót szabályosan körülmetélték.

– Este akkor merre indulunk ki? – kérdezi Karádi.

Ásítok.

– Nem tudom – mondom neki.

– Mert akkor kimehetnénk a lapos sziklához. Ott a pataknál.

– Ja.

– Emlékszel, a múltkor ott találtuk azt a régi petróleumlámpát. Mennyit is kaptunk érte, hallod, hat rugót, vagy mennyit?

– Ja.

– Most mit találunk ott, szerinted? – fecseg tovább. – Dinoszaurusz-csontokat? Aranyat?

– Fogd már be.

– Hogy mondd?

– Ja, ja.

Karádi mintha elbizonytalanodna. Olyan képet vág, mintha nem tudná, hol hagyta abba a mondandóját. Egy pillanatig csak néz maga elé, aztán vállat von, és visszaroskad a székébe.

Ebben a pillanatban furcsa károgás hallatszik.

Felnéznek.

– Ezt a hangot a szék adta ki? – kérdezi Karádi.

Nem felelek. A forróság ellenére a kiráz a hideg. Hallgatózunk. Leteszem a poharat, felállok a székről.

Ekkor újra hallom. Karádi alig észrevehetően összerezzen.

A hang kintről jön, furcsa ötvözete a macskanyávogásnak, a varjúkárogásnak, és az emberi halálsikolynak. Utána a csend szinte töretlen, csak a ventilátorok halk

zümögése hallható. A levegő súlyos teherként mozog a szobában.

– Mit gondolsz, mi ez? – kérdezem.

– Valami madár lehet – mondja Karádi, és ő is felemelkedik a székéről, hogy odaléphessen az ablakhoz.

A fejemet ingatom. *Rohadt hülye seggfej*, fut át az agyamon, ki tudja, hányadszor.

A gyomrom kavarog az italtól. A fejem hamarosan darabjaira szakad. Ilyen szarul nem voltam azóta, hogy Enikő lelépett a szomszéd gyerekkel. Csak huszonhat volt az a kis tetves szarházi.

Aztán kiverem a fejemből az egészet.

– Mit látsz? – kérdezem inkább.

Karádi a függönybe kapaszkodik, úgy néz ki az üres pormezőre.

– Semmit – mondja. – A nagy semmit, és abból se sokat.

A következő pillanatban valami óriási dolog ütközik a vadászkunyhó falának. Váratlanul ér minket a tompa puffanás. Mindketten felkiáltunk, ahogy ijedtünkben összerándulunk a helyünkön.

Az ütközést követő vernyákolás elmondhatatlan.

Végre felülemelkedek az apátiámon, most izgatottság és rémület keveredik bennem. Valami odakint a ház falát verdesi és olyan undorító hangon károg, mintha földöntúli fájdalmai lennének.

Nem sokáig nézelődöm, azonnal a puskámhoz nyúlok. Jóleső érzés a fegyvert a kezemben tartani. Ennek láttán

Karádi is előhúzza a pisztolyát az övére csatolt tokból. A teremtmény odakint látszólag nem akarja abbahagyni viaskodását a fallal.

Hallani lehet, hogy hangos, puffogó léptekkel szaladni kezd, és időnként hajmeresztő káromgatással nekivetődik a falnak. Aztán Karádi felismeri a borzalmas tényt.

– Az ablak felé tart!

Pisztolyát odairányítja, és pont ebben a pillanatban, ha csak egy másodpercre is, az állat nekizuhan az ablaküvegnek, aztán el is tűnik – folytatja útját a ház körül.

Karádi reszket. Majdnem elsütötte a fegyverét. A ravaszt meghúzta, de a pisztolyt elfelejtette kibiztosítani. Gyorsan pótolja mulasztását.

– Láttad ezt? – kérdezi.

– Láttam hát.

Karádi észrevehetően hegyezi a fülét. A dolog odakint kezd felhagyni a hangoskodással.

Nem láttam tisztán, hogy mi ütközött az ablaküvegnek, csak annyit vettem észre az egészből, hogy fekete. Szinte biztosan madár. Tollai vannak. Az ablakon valamiféle vörhenyes váladék csúszik lefelé, abban pedig apró, fekete pihék tapadnak egymáshoz.

Most már hányingerem is van. Hogy a látvány, vagy az izgatottság teszi, esetleg a sör, nem tudom. Szédülök is, egy-egy pillanatra úgy érzem, hogy az ájulás kerülget, amolyan zsibbasztó érzés, ahogy a tudat elválni készül a testtől. A valóságról már nem is akarok tudomást venni, gondolatok és emlékek tolakodnak az agyamba.

Enikő, meg az a rohadt Tankcsapda-pólós hülyegyerek, az. Ez a seggfej Karádi, ez. Ez a gyönyörű puska a kezemben, a rohadt életbe, ez itt. Meg az az undorító ízé, ott kint, az.

– Ugye szerinted is madár? – szólal meg Karádi.

Fegyverét előreszegezi, és odalép az ablakhoz. Kinéz rajta.

– Figyelj – mondja aztán. – Kimegyek. Leterítem.

Összeszedem magam. Azt mondom neki:

– Jól van.

– Fedezhetnél.

Előkészítem a puskát – két kezemmel úgy szorítom, mintha az lenne minden vigaszom a világ bajaira.

– Persze. – Hangom gyenge, reszketeg. – Menj!

Karádi az ajtóhoz lép, és a kilincshez nyúl.

– Most nem hallom – szól vissza. – Hol lehet?

– Menj már!

– Jól van, jól van.

Karádi lenyomja a kilincset.

Az ajtó a szokásos mérges nyikordulással nyílik. Oda-kint még nagyobb a forróság.

Karádi int.

– Erre. Valahol itt, ezen az oldalon hallgatott el.

– Meg fogom ölni – hallom magamat. – Egész egyszerűen meg fogom ölni.

– Jól van, haver. Egy irányba menjünk, vagy te inkább a másik oldalról közelíted meg?

Kizökkenek egy pillanatra, aztán azt mondom:

– Körbemegyek.

– Jó. Vigyázz magadra.

Elindulok. Lassan lépkedek előre, tarkómban valami fájdalom. Egy-egy másodpercre az egész valóság elhomályosodik.

Mindennek Karádi az oka. Vele ragadtam le, miután egyedül maradtam. Ha ő nem lenne, most nem kellene ezt a szörnyeteget üldöznöm.

Fogom a puskámat, erősen szorítom.

Hirtelen kiáltást hallok. Karádi az. Meg a madár. Sikoltoznak. Nem tudom megkülönböztetni őket.

Rohanok, hogy megnézzem, mi történik.

Aztán odaérek, és látom, hogy Karádi úgy viaskodik a madárral, mintha táncolnának.

– Szedd le rólam – kiáltja. – Ki akarja tépni a szememet ez a vadállat.

Csak állok, és nézem őket. Jó ég, mekkora hangzavar. Ez a nyomorult akkora ricsajt csap, hogy talán három méterrel arrébb is hallani lehet.

Belefájdul a fejem. Elegem van belőle.

Felemelem a puskámat. Nem tudom megkülönböztetni egyiket a másiktól.

A madár károg, Karádi jajveszékél.

– Meg fogom ölni – hallok megint magamat.

Mintha nem is én mondanám. Annyi biztos csak, hogy én érzem helyesnek.

Aztán meghúzó a ravaszt.

Tökéletes lövés. A hangzavar abbamarad. Csak nézem a végeredményt. Undorító.

Végül a vállamra támasztom a puskát, és besétálok a vadászlakba. Leteszem a puskát, kibontok egy sört. Örömmel tapasztalom, hogy elmúlt a rosszullét.

A lényeg megvan végre.

Az áldott, nyugalmas csend.

Cseresznye

Hazaértem, és láttam, hogy kivágták a cseresznyefát. Minden eltompult körülöttem, az összes ismerős falusi zaj, ahogy az egyik szomszédban veszettül ugatott a megtermett, sötétbarna farkaskutya, a másik oldalon meg vészterhesen zúgott a traktor motorja. Elhaltak a távoli kiáltozások, az utcában elzúgó bicikliző gyerekek lármája, az őszi szél is. Riasztó volt, mennyire üres így az udvar. Olyan dolgokra emlékeztetett, amelyeknek eddig nem tulajdonítottam sok jelentőséget.

A nyári forróságban árnyékot adó lombkorona, a cseresznyék puffanása a vödörben, az érzés, ahogy az ember a fa tetején, az ágaknak támaszkodva kémlel lefelé a falura, látszólag egy magasságban az ütött-kopott templomtoronnyal... a fejemben ezek a képek szilánkokra estek szét, törött tükördarabokra. Én magam néztem vissza ezekből az emlékdarabkákból, saját ifjúságom zavaros, elfeledett, soha sem méltatott jeleneteiből.

Aztán amilyen gyorsan belehullottam a múltba, olyan gyorsan tértem vissza házunk árnyékába. A szél befurakodott betüretlen ingem alá. Figyelmeztetett, hogy ez már nem az a nyár, amikor fára mászik az ember.

Nem, gondoltam, ez már nem az.

És ott volt a zaj is, kopp és kopp és újra kopp, egyenletesen, akár a lassú másodpercek óraütései. Csak egy pillanatra torpantam meg, hogy befogadjam a látványt,

a kéregdarabkákat a kopasz földön, ahol ritkábban nőtt a fű, mert nem kapott elég fényt, a hosszan nyújtózó halott, vaskos ágakat, és a tiszta, egyenletesen szürke eget.

A ház sarkánál befordulva megláttam apámat, aki fej-széjével újra és újra lecsapott.

Nem is köszöntem, csak kijelentettem:

– Kivágtátok a fát.

– Kivágtuk – mondta apám. Amikor megkérdeztem, miért, azt felelte: – Nem volt ennek már olyan jó a termése. Meg a lelógó ágaktól alig lehetett bejárni a garázsba. Jobb lesz ez így, fiam.

Nem szóltam semmit. Otthagytam apámat, lépcsőztem fel az ajtóhoz. Anyám főztjének illata fogadott, de nem volt étvágyam, így csak lepakoltam a hátizsákomat az előszobában, a konyhában pedig csak egy vaskos üdítőszüvegbe bírtam ránézni.

– Ahelyett, hogy ebédelnél – szólalt meg anyám mögöttem, és rá se kellett pillantanom, hogy tudjam, a fejét ingatja.

– Később. Nem vagyok éhes. Tamival beugrottunk a Hambiba.

– Az. Egyetemes törivel mi a helyzet?

– Nem tudtam mit csinálni. A tanulmányi osztály lezárta a Neptunt, az ügyintéző sem tudott mit kezdeni az egészszel. Azt mondta, nem vettem fel a vizsgát, azért nem tudta beírni, én meg mutattam neki, hogy márpedig felvettem, de ő meg azt mondta, nem látja a nevemet a vizsgánál. Szar az egész.

– Ha ezért nem kapsz ösztöndíjat...

Visszatettem az üveget a hűtőbe, és próbáltam kizárni anyám monológját. Ugyanaz a tanmese, figyelj oda jobban, járj utána, nézz utána, és mindezt időben. Nyáron persze majd állandóan a Neptunt lesem, hogy melyik jegyem tűnik el belőle nyomtalanul. A legszívesebben rászóltam volna, hogy fogja már be, de csak elballagtam mellette, újra az előszobába, ahol a függöny mögött ott terjeszkedett az udvar, magányosan, szürkén.

– Ez azért elég kemény – mondtam.

– Mi? – lépett mellém anyám. Ő is kifelé tekintett.

– Kivágni ezt a fát. Hiányozni fog az árnyék nyáron.

Anyám kivárt, nem szólalt meg, míg a fejsze le nem csapott még néhány koppanással, aztán csak ennyit mondott:

– Sokkal szebb így az udvar.

Aha, gondoltam. Szóval te vagy az egész mögött. El is képzeltem a már sokszor lejátszódott jelenetet a szüleim között, apám szót emelne a saját álláspontjának védelmében, de hirtelen szembetalálja magát anyám minden falat átlukasztó tekintetével, összehúzott szájával, és kénytelen feladni. Vajon meddig mehet ez még így? Mikor mondja ki apám, hogy elég?

Valószínűleg soha, hiszen akárhányszor ragaszkodott a véleményéhez, feldühítette anyámat, és csak annyit ért el vele, hogy könyörögnie kellett a békéért, a kínos, de legalább csendes nyugalomért. Csoda talán, hogy olykor olyan semmibe révedő tekintettel szorongatja azt az olcsó bort? Vagy hogy a tévé előtt egyedül heverészve boldogabb,

mint amikor anyám hazaér, odatipeg hozzá magas sarkú cipőjében, és alig észrevehető puszit nyom homlokára?

Ahogy néztem az udvart, valami nyugtalanító gondolat fészkelte be magát a tudatomba, de nem maradt időm elemezgetni, és egy időre el is felejtettem, mert anyám az előszobai asztal felé biccentett, és azt mondta:

– Jött levél a bátyádtól.

Nem lehetett nem észrevenni a megvetést a szavakban.

Té jó ég, gondoltam, igazán túlléphetne már ezen.

Anyám a konyha felé vette az irányt, én pedig az asztal felé, amelyen apám szemüvege mellett ott emelkedett a borítékok és napilapok kupaca, tetején fivérem levelével. Alatta egy durván szétszakított borítékból sárga csekk kandikált ki, kissé gyűrötten: gázszámla. Ügyet sem vettem rá, és a szobámba vonultam.

Nem bontottam fel azonnal a borítékot, leültem az ágyra, és csodálattal néztem a kanadai bélyeget, az idegen rendezésű címzést, a határozott, egyenes vonalú betűket, a Royal Airmail pecsétjét.

Vagy három éve lépett le, de előtte olyan perpatvar szemtanúja voltam, amilyennek azóta sohasem. Persze, megértem, hogy anyám vonakodott elengedni, de mégiscsak a bátyám élete, csakis az övé, amelybe senki sem szólhat bele, ha a hűvös, északi függetlenség levegőjét akarja szívni, ha nagyvárosi csinos parkokban akar sétálgatni, miközben ügyfeleivel angolul, sőt franciául egyezkedik, hát az ő dolga, szíve joga. Értettem persze a szülői álláspontot is, mert anyám – állítása szerint – sokat

tett ezért az országért, szerette, és idővel szent meggyőződésévé vált, hogy a tehetségeket nem lenne szabad elengedni innen, hogy más nemzeteket gazdagítsanak, de végül is arra jutottam, hogy nem azért véreztünk annyi szabadságharcon keresztül, hogy aztán ismét határokat halmozzunk. Vélemények, érzések, nem igazán tudtam hova tenni őket, mert csak haragot szültek a semmiért, ezért inkább megtartottam magamnak. Úgy döntöttem, szerethetem az otthonomat anélkül is, hogy haragudnék a bátyámra.

Lassan bontottam fel a borítékot, és óvatosan húztam ki a levelet. Mielőtt a papírlapot kihajthattam volna, két bankó hullott az ölembe. Két kanadai százdolláros, állapítottam meg pillanatokon belül.

– Azt a... – motyogtam.

Bizonytalan mozdulattal félretettem a levelet, és nézgettem a világosbarna, ropogós pénzt, ujjaim játékosan tapogatták a domború Braille-jeleket, de a hipnotikus szavak (ONE HUNDRED) csak még kíváncsibbá tettek fivérem levele iránt. Ám mielőtt újra a teleírt papír felé nyúlhattam volna, anyám hangja nyargalt be a szobámba:

– Hányszor megmondtam, hogy ezt a kurva táskát vigyed be magaddal, ha hazajössz!

Gyorsan összehajtottam a pénzt, zsebre raktam, és kiszaladtam az előszobába.

– És ha már nincs tanulnivalód, menjél ki, segíts apádnak – tette hozzá. – Az se gond, ha egyedül csinálod, úgyis beszédem van vele.

– Oké.

– Bevitted onnan azt a levelet?

– Aha.

– Legalább pénzt küldene – mondta anyám. – Mindig csak levelet. Ha olyan fene jól megy neki. Láttad azt a gáz-számlát?

Megráztam a fejem. Zsebemben mintha ficánkolt volna a két százdolláros. Arra gondoltam, hogy meghívhatom Tamit egy jó étterembe az évfordulónkon. Belefér a mozi is. Szorongással vettem tudomásul, hogy mennyi minden belefér még.

– Hát jobb is, hogy nem láttad – húzta el a száját anyám, és visszafordult a konyhába.

Kicsit eltöprengtem a szituáción, aztán én is eloldalogtam. A szobám sarkába dobtam a táskámat, ránéztem az ágyamra, ott várt a levél. *Hadd várjon*, gondoltam. Jobb előbb egy kicsit képzelődni arról, mi is állhat benne. Valószínűleg a szokásos jól-vagyok-duma (*de milyen jól!*).

Apám még mindig keményen dolgozott, amikor kiléptem hozzá, pólója nyaka körül a hűvös idő ellenére ott sötétlett az izzadságfolt. Rám nézett, és talán elégedettséget láttam a tekintetében. A munka keserédes örömét.

Abból gondolom ezt, hogy amint közöltem vele, hogy anyám látni óhajtja, ez a felemelő, diadalmas tartás azonnal el is hagyta, kipárolgott a szürke, őszi délutánba, hogy felkapaszkodva a szél hátára továbbálljon, és beköszöntsön azokhoz, akik még inkább szűkében vannak a jó érzéseknek.

– Jóvan, fiam. – Csípőre tette a kezét, és körülnézett az udvaron. – Tudod, hogyan kell hasogatni, nem? Ha nem megy szemből...

– Belevágom, aztán megfordítom, és úgy verem hozzá a tuskóhoz. Tavaly is besegítettem, emlékszel? Csak azért, mert egyetemre járok, nem kell azt hinni, hogy alkalmatlan vagyok erre.

– Jól van, jól van – mosolyodott el apám. – Nekem nem kell felháborodnod. Minél többet segítesz, annál jobb. Rendes gyerek vagy.

– Igyekszem.

Apám megint körülnézett, mosolya elapadt, aztán lassan bólogatni kezdett.

– Hideg tél lesz. Nem jön rosszul ez a kis fa. Jó, hogy nem bontottuk le a régi kazánt, addig se a gázóra pörög.

Furcsa érzések mocorogtak bennem, de apám nem nézett rám, csak állt ott csípőre tett kézzel, és kivárt, talán kiélvezte a pillanatot, amíg még idekint álldogálhat. Felkaptam a fejszét, apám pedig végül megadta magát a végzetnek, és felkapaszkodott a lépcsőn.

Magányosnak éreztem magam odakint, a zajok ismét eltompultak, az ősz körém tolakodott, mustrált, noszogatótt, hogy lássak neki a munkának. Nehezemre esett, igazán.

Mi is volt az a nyugtalanító érzés, ami elkapott, amikor kinéztem ide?

Felemeltem a fejszét, két kézre fogtam, és körülnéztem, mit hasíthatnék ketté, miután befejeztem apám megkez-

dett munkáját. Szomorú érzés volt felismerni a cseresznyefa vaskos karját, amin annyit csüngtem kicsiny koromban, és még fájdalmasabban hatott, amikor megpillantottam azt a kegyetlen sebet, amit alig néhány éve karcolgattam bele dühömben, hogy a bátyám egyedül hagyott a szüleimmel.

Ott hevert darabokban az udvarunk hűséges cseresznyefája. Halottan, fejszére és tűzre készen. Az elmúlás ott kavargott körülöttem.

A bátyámnak ezt nem kell átélnie, gondoltam. Ő itt hagyott mindent, önként dobta el magától, és talán nem is fájt így annyira, mint amikor a dolgok apránként tűnnek el. Egészen biztos vagyok benne, hogy fájt neki is, de ha az elégedett sorait felidéztem, valahogy már ebben sem hittem igazán. Kicsit haragudtam is érte. Annak idején biztosan. Annyira nem, mint anyám, és mondjuk, nem is igazán komolyan.

Szorosabbra fogtam a fejszét, ránéztem a félig-meddig széjjelhasított csonkra.

Lássunk hozzá.

Ahogy dolgoztam, és egyre apróbb, felismerhetetlenebb darabokra vágtam a vastag ágakat és a fa törzsét, eszembe jutott, hogy mi volt az a bosszantó gondolat, amikor ránéztem erre az udvarra, és most ismét ott rágott-mart belülről.

Lehetséges ez? – gondoltam, ahogy félredobtam egy darab fát.

Bizony, lehetséges volt. Ott álltam, és csak fúrta az oldalamat a felismerés. Bármilyen hihetetlenül hangzik,

gondolkodtam, erőlködtem, nyelvemmel többször megnyaltam a szám szélét, le is tettem egy hosszú percre a fejszét magam mellé, de nem akart sikerülni.

Sehogy sem bírtam felidézni a frissen szedett, érett cseresznye ízét.

A tüzes ember

Jut is eszembe, a múltkor írtad, hogy nem érted, miért mondtam, hogy bár vinné el a Ferenc Pistát a tüzes ember, meg hogy ki is az a tüzes ember, így, ha érdekel, elmondhatom, ha megfogadod itt és most, ennél a szent bekezdésnél, hogy nem nevetsz ki, és nem meséled minden osztálytársadnak, hogy miféle hóbortos öregapád van neked. Mert búbájós történet ez, igazi zalai legenda, de az, aki utána akar járni, nem fog találni semmit, hiába lapozgatja a históriáskönyveket meg a korabeli újságokat, mert ez csak amolyan mese, ami szájról szájra terjed, meg mostan levélben, ahogy látod.

Ez még akkor történt, amikor kint laktunk Angéla-major mellett. Ha nem tudsz semmit a zalai majorokról, hát csak kunkoríts egy földutat képzeletben valamelyik eldugott falu kisutcájából, bele a széles erdőkbe és dombokba, egészen valami elfeledett halastóig, és akkor nagyjából képed lehet arról, miféle helyen lakhattunk. Akkoriban én még olyanforma legény lehettem, mint te vagy, és éppen ilyen kíváncsi.

Mindig vártam, mikor érkezik meg az öreg Vudler Gyula a szekéren, hogy Győrvárról meg Egervárról hordja befelé a tejet, meg mindenféle kacatot, és legfőképpen a könyveket, hiszen tudod, már akkor is érdekeltek a történetek. De megmondom neked, egyik regény sem hasonlatos azokhoz a furcsaságokhoz, amiket az öreg Vudler szokott mesélni.

Egy pénteki estén vártuk haza a Zolit, a bátyámat a katonaságból, de nem jött, és a felesége (tudod, az Aranka néni) ott sírt egész szombat reggelig, hogy mi történhetett. Csak kukorékolt:

– Mondta, hogy gyűjtek ki elébe, merthogy az esti vonattal már itthun lesz, azt lestem egész este, mikor gyün. És nem gyűtt.

Mint mindig, hát most is korán keltünk, már amennyire tudtunk aludni a nagy sírástól, én mentem fát hasogatni, ki a hideg, őszi szélbe, és látom ám, hogy a bátyám ott ül a Vudler Gyula bácsi szekerén, ott imbolyognak, mint két fáradt keljfeljancsi, Zoli bátyám sápadtan, akár egy darab mészkö, de integetett a távolból, és mindenki odatódult, amikor megérkeztek.

Ahogy a bátyám szállt le, Aranka azonnal a nyakába borult, csókolgatta hideg orcáját hosszú percekig, a szuszt is kiszorította belőle, miközben mindenki a vállát veregette, hogy milyen derék legény ez a Zoli.

– Túlmentem a vonattal – vallotta be. – Elbólintottam, aztán Győrvárig gyalogultam visszafelé, amikor aztán megláttam a Gyula bácsit.

Nos, Gyula bácsi mit sem törődött a nagy örömmel, pakolta le a nagy üvegekben a tejet, aztán háttal nekidőlt a szekér oldalának, hogy kifújja magát. Nagy orra piroslott, vastag bajuszára rácsapott a dér, és egyenesen rám nézett.

– Hát nekem semmit nem hozott, Gyula bácsi? – kérdeztem.

– Ez egyszer nem, de olyat mondok, mind elcsodálkoz-
tok – mondta nagy komolyan. – Isten őrizze a szavam, de
láttam a tüzes embert elmenni a szekerem előtt, ahogy
most gyöttünk át az erdőn.

– A tüzes embert? – néztem rá.

Mindenki odanézett, néhányan a homlokukat ráncolták,
néhányan jó mélyen összevonták a szemöldöküket, de vol-
tak, akik csak mosolyogtak magukban, köztük a bátyám
is. Tudtunk már a tüzes ember legendájáról, hogy állítólag
valaki él az erdőben, egy boszorkányos fickó, aki fekete ka-
kastollakkal meg nyulak koponyájával rakja körbe eldugott
viskóját, meg hogy tűzben ég a szeme és elviszi a gyerekeket,
akik rosszak, de senki nem állította még, hogy látta volna.

Na mármost a rossz gyerekek mind tátott szájjal néztek
fel Gyula bácsira, várták a mesét.

– No mit láttál pontosan? – kérdezték. – Hogyan volt?

– Hát hogyan lett volna. Gyöttünk le a dombon, be az
erdőbe, sötét volt még, aztán látom, hogy eléem beáll ez a
fickó. Akkora hatalmas vót, hogy átléphette volna ezt a sze-
keret, itt-e, eztet ni. Égett a szeme neki meg lógtak róla
azok a nagy csörgők meg ilyen ekkora öklömnyi megszá-
radt gombák.

– Igaz ez? – néztem a bátyám felé.

– Hát én ennél még aludtam a Gyula bácsi vállának
dőlve, és csak arra ébredtem meg, hogy hőkölnek a lovak.
Oldalra nézek, de sötét van, csak egy árnyékot látok meg
valami pislákoló fényt. Meg hogy valaki nagyon tapodja az
avart, töri az ágakat, ahogy szalad.

– A tüzes ember vót – mondta Vudler Gyula komoran.
– Lehetett akárki – mondta a bátyám. – Egy vadász, néhány gombagyűjtő, tudja fene. Egy a lényeg, gyorsan továbbmentünk, nem láttam én semmit sem.

És ahogy a Gyula bácsi a fejét lehajtotta, Zoli bátyám olyan mozdulatot tett, mintha kis palackból inna, erre többen nevetgélni kezdtek, és észre is vettem, hogy az öreg Vudler kabátjának zsebéből kikandikál egy ezüstszínű laposüveg.

Morgolódott, azt üzent a bajusza alatt, hogy gondolkunk, amit akarunk, aztán meg visszamászott a szekérbe, és elhajtott, nem is láttuk vagy egy hétig.

Nagy ebéd volt aznap a Zoli tiszteletére, korábban abbagyhattam a hasogatást, meg délután sem volt jobb dolgom, csak ültünk, és hallgattuk a bátyám meséit. Na de a reggeli történet újra és újra visszaköltözött a gondolataim közé – vajon tényleg létezhet ez a tüzes ember, vagy csak az iszákos Vudler Gyula bácsi képzelődte oda?

Tudom, milyen kíváncsi vagy, fiam, és én éppen ilyen kíváncsi gyerek voltam akkoriban. Hát szóltam a cimborámnak, Földvári Lacinak, hogy én márpedig egyet vándorlok az erdő felé a délután, mert egy kicsit melegebb lett az idő.

– Mielőtt kijön a tél, hadd mozogjak még egy kicsit – mondtam neki.

Belement, így elindultunk arra, ahol úgy sejtettem, a Gyula bácsi szekere megállhatott, valahol az erdő túlfelénél.

Az út szélén maradtunk, követtük a keréknyomot, már amennyit látni lehetett belőle, de elfáradtunk. Laci kényeskedett és panaszkodott, de én csak mentem előre. Aztán egyszer csak megláttam valamit az út közepén, úgy néhány lépésnyire előttünk, valami apró tárgyat.

Odamentem, és látom, hogy valami csörgőféle, és körülötte nagy-nagy csizmanyomok.

Nézek-nézek a fák közé, Laci pedig azt mondta:

– Valami van ott hátul. Fényt láttam.

Körülnéztem, megnyaltam a számat izgalmamban, aztán biccentettem és beléptem az erdőbe. Fölöttem sűrűn összebólintott a fák lombkoronázata, sötétség borult ránk, de gyalogoltunk előre, amerre a fényt sejtettük. Már ki tudtam venni, mi is az. Egy kunyhó volt, talán vadászkunyhó, de annak túl magas, és túlságosan hanyag munka, mintha sebtiben dobták volna össze a durván kifaragott léceket.

Lassítottunk, és megpróbáltunk közelebb lopózni. Valaki mocorgott a ház mögött. Nem tudtuk kivenni, hogy miféle szerzet, de észrevettük, hogy ég a tűz, és pörkölt hús illatát hozta a szél. Óvatosan lépkedtünk, nehogy elropantsunk egy ágat, lélegzetünket visszafojtottuk.

A következő pillanatban azonban a ház lakója elordította magát, és hatalmas ütést hallottunk, mint amikor a fejszét vágják oda a fának. Madarak rebbentek szét ijedtükben. Nekünk sem kellett több, azonnal rohanni kezdtünk, és meg sem álltunk hazáig.

Ez hát minden, fiam, amit el tudok mondani a tüzes emberről, mert soha többé nem volt merszem elgyalogol-

ni oda. Lacival megfogadtuk, hogy soha nem is beszélünk erről, mert kinevetnének. Aztán meg rá egy évre elköltöztünk először Gősfára, két évre rá Egerszegre, és szép lassan elfelejtettük a dolgot, csak amolyan szólás-mondás lett belőle. Hogy ugye... *elvisz a tüzes ember*.

Aztán az is lehet, hogy tényleg valami boszorkányféle figuráról volt szó, és még mindig ott éldegél valahol.

Ki tudja megmondani?

Ismétlés

Tegnap leült mellém egy csöves. Megkérdezte, mit vedelek.

– Vodka – mondtam.

– A vodka jó.

– Nem annyira – mondtam. – Megteszi. De nem jó.

– Minden jó – mondta a csöves.

Ránéztem. Seggszaga volt.

Ott ültünk a Batthyány téren egy padon, és bámultuk a ködbe vesző Parlamentet.

– Lehet, hogy bele fogok ugrani a Dunába – mondtam neki. – Felmegyek a híd tetejére, jól leiszom magam, és akkor, amikor már majdnem eszméletlen vagyok, lefordulok. Mint abban a Jancsó-filmben.

– Jó – mondta a csöves. – A Duna vize jó. Néha tiszta, néha csendes. Látni, ahogy úsznak rajta a hajók, egyenesen. Mintha semmi akadályuk nem lenne. Szépek, igazán szépek.

Megvakarta a haját. Kipotyogott belőle egy csomó kiflimorzsa.

– Utálom a hajókat – mondtam. – Eszembe juttatják a szabadságot. Ami persze nincs is igazából. Mindig kihajoltam a hídról, amikor gyerek voltam. Néztem a hajókat, ahogy elmennek alattam. Mert elmehettek. Én nem mehettem sehová. Azóta sem mentem sehová.

– Nincs semmi rossz abban, ha valaki egy helyben üldögél – mondta. – Én hajléktalan vagyok, nem köt ide engem semmi sem. Mégis itt vagyok.

– Remek sztori – mondtam, és meghúztam az üveget.

– Bizony remek.

Számoltam a galambokat. Hárman voltak. Meg egy dögölt, ott középén.

– A város teszi – mondtam. – Próbáltam elhagyni. Sokszor megfordult a fejemben, hogy itthagynom a picsába. De aztán eltelt a nap, lefeküdtem, felébredtem, és mindig ott volt, mindig, sose mozdultam. A város nem mozdult, hát én se mozdultam. Lehet azt mondani, hogy nem is akartam elhagyni igazán, de szerintem csak gyáva voltam, meg lusta az egészhez. Innen már nincs messze a kijárat, ha így nézzük.

– Mindez szólhat a városról, az igaz, de valami másról is, ha úgy vesszük – mondta a csöves. – Azt hinné az ember, hogy az éhség megveri majd, legyőzi, de nem. Az éhség jó. Fegyelmezetté teszi az embert, észrevesz olyan dolgokat is, amit azelőtt nem vett észre.

– Az éhségtől mindig befordultam. Idegesített. Elvonta a figyelmemet fontosabb dolgokról.

– Az emberiség túl nagy hangsúlyt fektet a dolgok fontosságára, ezért a dolgok szépségét nem is veszi észre – mondta a csöves.

Kurva nagy bölcs volt. Okádnom kellett tőle.

– Undorodom már ettől a vodkától – mondtam. – Nekem már nem kell. Kell? Én már nem bírom. Kell, vagy nem? Le teszem ide. Felveszi, ha kell. Ha nem, az sem érdekel, akkor is itt hagyom. Valamelyik haverja majd felveszi, ha maga nem.

Doboz cigit vettem elő, rágyújtottam. A csöves egy ideig bámult, majd megszólalt.

– A dohányzás...

– Igen, tudom, a dohányzás is jó, mint minden, minden jó, tudom, bassza meg, nem kell hússzor elmondani.

– Egy időre elhallgattam. A kezem remegett. Vállat vontam. – Lucky Strike-ot szívok, amióta az eszemet tudom. Tizenkét éves korom óta. Akkor mondták meg, mit jelent a neve. Gondoltam, hátha egyszer szerencsém lesz. Nem lett. Kell egy cigi? Mindegy, úgysem adok. Miért van az, hogy cigit lejmolnak állandóan? Mi a jó ebben? Nem érzi magát jobban tőle az ember, akkor meg minek szívja?

– Tudok egy verset kívülről – mondta a csöves. – *Végére értünk! Hordószemetes fény úszkál a nappal alján.*

– Nem érdekel. Ma este boldogan fogok aludni.

– Hát akkor elmarad a Duna, ha jól sejtem.

– Megvár. Az se megy sehová, mint ez a város, meg mint én se.

Végigszívtam a Lucky Strike-omat. Megint nem lett szerencsém. A galambok összeszartak mindent. A csikket elpöcköltem.

– Esni fog hamarosan – mondta a csöves. – Az aluljáróban szoktam kivárni a végét. Ott csend van. Olyan furcsa. Annyi ember hangoskodik ott, és mégis csend van.

Megrémültem. Igaza volt.

– És ha tényleg jönnek? – kérdeztem. – És ha egyszer tényleg háború lesz? És ha megfogják magát is, meg engem is, és belelőnek mindkettőnket a Dunába, csak mert útban voltunk? És ha minden mást elvesznek maguknak, ami kell?

– A Duna megvár – nyugtatott meg a csöves. – Minden más jó. Minden más játék.

Bámultam a ködöt, amely egyre sűrűbben gomolygott körülöttünk. A hidak nem látszóttak. Amennyire fel bírtam fogni, a hidak nem is léteztek.

Részeg voltam.

– Részeg vagyok – mondtam.

– Van itt egy folyó, ami kettévágja az egész országot – mondta a csöves. – Ténylegesen két országrész van, és mindkét országrész a magáénak tudja ezt a folyót. Igazából nem is gondolkodnak rajta. Nem mintha országhatár lenne, vagy ilyesmi. Nem mintha ilyen ember lenne az egyik oldalon, olyan meg a másikon. Mégis. Pontosan ott fut, és kettévágja az egészet.

Riadtan körbenéztem.

– A francba. Hamarosan haza kell mennem. A francba. Úristen. Mi a faszt csinálok én itt? Úristen. Ha megtudják... a francba. Úristen.

Végigtaperoltam a zsebeimet. Hogy megvan-e minden. Semmi nem volt meg.

Nem emlékeztem, mit is keresek, de tudtam, hogy semmi nincs meg. Semmi.

– Jónak lenni, ilyen körülmények között nagyon nehéz munka – mondta a csöves. – Az ember hajlamos arra, hogy ne tartson ki. Pedig a kitartás, ha nem is gyümölcsöző, az egyetlen értékelhető emberi tulajdonság.

– Bassza meg. El kell mennem. Nekem most... azonnal el kell indulnom. A vodkát megtarthatja. Igya meg, kérem.

– Végtére is, inni jó – nyugtázta. – Az ital elfogy.
A Duna megvár.

– Meg... megvár, a francba is. Ezt egyébként én mondtam eredetileg. Miért ismételteti, amit mondok? Vagy ezt csinálja mindig? Ismételteti, amit mások mondanak? Van egyáltalán bármi eredeti gondolata?

– Még némi tuszkolódás, préselőds, némi veszteglés...

– Igya meg a vodkát. Nekem már nem kell. Nem fog kelleni soha többé, semmilyen ital. Inni a *legrosszabb*.
A francba is.

Megpróbáltam felállni, de a mozdulat túl hirtelenre sikeredett. Előrebuktam. Négykézláb tapostam a mocsokban.

A szédület elragadott. Feltolta bennem a cuccot.

Lehánytam a galamb tetemét.

– Ó, a picsába – motyogtam. – Ha ezt megtudják, ha ez kiderül...

Feltápáskodtam, a pulóverem ujjába töröltem a számát. Nem néztem vissza a csövesre, csak mentem, mentem visszafelé a városba. Néha megálltam pihenni meg öklendezni.

Úgy éreztem, mintha mindez már egyszer megtörtént volna. Vagy arra vagyok kárhoztatva, hogy ez mindig is megtörténjen. Bele lehetek ragadva valamibe, ebbe az egészbe, millió és millió évekre, és még csak észre sem veszem.

Mielőtt hazaértem, észrevettem, hogy a magasban, a tízemeletes oldalára egy nagy plakátot nyalnak fel éppen.

A plakáton mosolygó emberek voltak. Alatta felirat: MINDEN RENDBEN VAN.

Csak mosolyogtak.

A vihar

A fivérem nemrég ért haza, így először láthattuk együtt a vihart. Nem tudom, mennyi igaz a történetekből, miszerint az egész bolygó felszínén tapasztalják a jelenséget, mivel még a szomszédos várossal sem tartjuk a kapcsolatot. Máté sem tudott semmit. Furcsamód nem mutatott érzelmeket, amikor viszontlátott, és akkor sem láttam semmit a tekintetében, amikor végigsétált az előszobán; cipője alatt ropogtak az üvegcserepek, és csak nézett ki csendben az ablakkereten, messze a ragyogó horizont felé.

Odafent hihetetlenül világos volt az ég. A nap ragyogott, de kelet felől már érkeztek a felhők.

Máté vállára tettem a kezem.

– Amikor ideér, nem állhatsz az ablak előtt.

Itt megakadtam. A könnyeimmel küszködtem, vártam, hogy a testvérem mondjon valamit, de nem szólt egy szót sem. Egyre hidegebb lett, de nem volt légmozgás. Csak az egyetemes üresség csendje. Irdatlan, komor fellegek gomolyogtak a távolban. Egy madár sem énekelt már. Egy autó sem húzott el az utakon. Semmi sem mozdult. Mindenki a vihart várta.

– Szerintem...

– Nem érdekel – mondta. – Nem halok bele.

Átfutott valami az agyamon. *Vajon sejti, hogy az anyánk holtan fekszik a szobában? Vagy hogy fegyver van nálam? Hogy bármikor tarkón löhetem?*

Összerándult a gyomrom. A szorongás soha nem múlik el. Percek kérdése, hogy az égből lezúduljon minden, amit csak haldokló bolygónk adni tud, de azt is azért, hogy pusztítson, hogy reszkessenek a megmaradtak, akik magányban vergődnek lakásaik sötét sarkaiban; elbújnak, hogy ne kelljen kinézniük a kiszakadt ablakokon, hogy ne lássák a romba dőlt világot, hogy elhitessék magukkal: egyszer véget érhet ez az egész.

Erőt vettem magamon, és megszorítottam a testvérem vállát.

– Nem maradhatsz itt. A fürdőszoba biztonságos. Nincs ablaka, ott egyszerűen...

– Nem érdekel – mondta. – Látni akarom.

Rám nézett, és tekintetében végre eleven érzelmet véltem felfedezni. Izgatottságot. Kezdett olyan lenni, mint én.

– Ha te itt maradsz, akkor én is maradok – feleltem.

Így visszafordultunk, és néztük az eget. A szél is feltámadt, a szobában a lekötözött lámpák ingani kezdtek. Az udvaron a levéltelen fák is reszkettek.

Még vagy egy percig álltunk ott. Aztán hirtelen elkezdődött.

Elsötétült a világ, és zuhogott a jég. Először apró darabkák, majd egyre nagyobbak, hosszúkás, hófehér, jégcsapszerű darabok. Fedezéket kerestem. A szoba felé szaladtam, és megálltam az ajtóban, onnan néztem, mi történik. Máté csak elfordult az ablaktól, a jég nekicsapódott a kabátjának, az arcának, felhasította a bőrét, vér serkent mindenhol. Csak azt láttam, hogy furcsa, örült formára

nyitja a száját, és mintha nevetett volna, bár semmit nem hallottam a tomboló vihar miatt. Reszketett az egész ház.

Összerogytam, és térden állva vártam, hogy az apokalipszis véget érjen. Pedig az első sorra vettem jegyet, még a kezdetek kezdete előtt.

Elveszítettem az öntudatomat.

Arra ébredtem, hogy az üvegcserepeken fekszem, és a vihar már véget ért. Percek telhettek csak el, mert még hallottam a furcsa morajlást. Máté sehol nem volt. Feltápaszkodtam, és kiszaladtam az udvarra. Nyugat felé néztem, amerre a felhők elvonultak.

De amit láttam, az nem egy távolodó felhő volt.

A világos égbolt egy elképesztően nagy területen egyszerűen hiányzott, és mögötte csak a fekete űr tátongott és a csillagok. A kozmikus seb egyre kisebb lett, és lassan visszatért a szín a kivágott területre is. Másodpercek múltán már újra egész volt minden, a nap pedig ragyogott tovább, mintha mi sem történt volna.

– Mi lehetett ez?

Megfordultam. A testvérem volt az. A sebeit már ellátta.

– Nem tudom – motyogtam. – Most láttam ilyet először.

– De már hallottál róla, nem igaz?

Fogalmam sem volt, miről beszél, csak intettem, hogy persze.

– Hallottad ezt? – kérdezte.

Valami mocorgott a házban. Füleltem, és rájöttem, hogy valaki bejutott az otthonunkba, amíg kint álltam, és néztem az univerzum legabszurdabb színjátékát.

– Ezek ők – mondtam. Előhúztam a fegyverem. – Itt megvárjuk őket.

Csörömpölés, káromkodás. Ismét feszülten várakoztam. *Tè jó ég, sosem lesz már ennek vége?*

Máté megfogta az ingemet.

– Hé – suttogetta.

– Mi van?

– Anya hogy van?

Vállat vontam.

– Soha jobban. Meghalt.

Szenvtelenül válaszolt:

– Ne hülyéskedj.

– Így van.

Egy pillanatra elhallgatott, majd azt mondta:

– Valószínűleg jobb így. Figyelj, jönnek.

Két alak jelent meg előttünk. Rájuk szegeztem a pisztolyt. Az egyik alacsony, hosszú hajú, vékony srác volt nap-szemüvegben, fekete pólóban, a másik arcát nem láttam, mert bűvármaskot viselt.

– Csigavér, tesó – mondta a hosszú hajú. A béke jelét mutatta. – Csak elvisszük ezeket a klasszikus aprópénzeket, meg ezt a zellert.

Felmutatta a zsákmányt.

Meghúztam a ravaszt. Pont a fején találtam el, a nap-szemüveg kettétörött, vér és agy loccsant a ház mentén húzódó betonjárdára. A másik nem mozdult. Tanácsatlannak tűnt, de ostobának is abban a szürreális bűvármaskban.

– Most mégis hová lőjek? – kiáltottam rá.

Tétova mozdulattal felemelte a kezét, és a szívére mutatott.

Oda lőttem. Nem volt valami szerencsés választás. Lehet, hogy nem vagyok egy jó lövész. Még vergődött egy darabig. Inkább a vértől fulladt meg, amit a maszkjába öklendezett, mintsem a lövéstől.

– Állítólag lezárták a határt – mondta Máté.

A fegyverem még mindig a kezemben volt, de a karom elnehezedett, bármikor elejthettem.

– Ugyan hová mehetnénk? – suttoztam.

– Van kávéd?

Kellett egy-két másodperc, hogy visszatérjek a valóságba. Intettem neki, hogy kövessen. Ahogy mentem a ház felé, lenéztem a két hullára. Tényleg volt náluk egy zeller.

A konyha romokban állt, akárcsak az előszoba. Négyöt könyvet bevágtam egy kondér alá, aztán begyújtottam. Így tudtam vizet forralni. Máté leült az asztalhoz, és amíg meg nem kapta a csésze kávéját, csak nézett maga elé.

Leültem én is, együtt kortyoltuk.

– Ez nagyon szar – mondta.

– Jobb nincs.

– Engem is le fogsz lőni?

Nem néztem a szemébe. A kávé bámultam, a kavargó feketeséget, amelyben furcsa fantomként remegett a türkörképem.

– Nem foglak – feleltem.

– Mondott valamit, mielőtt meghalt?

– Anya? Annyit mondott csak, hogy szeret téged.

Ez elég hülyén hangzott, de igaz volt.

– Téged nem? – kérdezte.

Vállat vontam.

– Asszem de. A tekintete elárulta. Mondjuk, ideje sem volt rá. A francba, épp kérdezni akart valamit, amikor...

Máté leejtette a kávéscsészéjét. Nem mozdultunk. Le-sütöttem a szemem.

– Szeretett beszélgetni. Beszélgettünk, mi csak... be-szélgettünk.

A testvérembe visszaköltöztek az érzelmek. Láttam raj-ta, hogy nem bírja elviselni az igazságot. Sóhajtott. Tud-tam, hogy mit érez.

Lepillantott az asztal alá.

– Bocsáss meg. Nagyon ügyetlen vagyok. Tudod, én... felveszem. – Lehajolt. – Eszembe jutott, amikor apával...

Meghúztam a ravaszt. Hideg, személytelen dörrenés a falak közt, és Máté elzuhant a székkal együtt. A halál őt is egy mondat közepén érte.

Megkocogtattam a pisztollyal az asztalt. Még legalább négy lövés. Magamat nem. Te jó ég, soha.

Megittam a kávémat, aztán úgy döntöttem, hogy fogat mosok. A kávé ízétől rosszul éreztem magam.

A fürdőszobában szembe kellett néznem önmagammal, de ez volt a legkevesebb. A feleségem jutott az eszembe. Vele is én végeztem volna? Töprengtem, de nem tudtam felidézni. Aztán rájöttem, hogy az arcára sem emlékszem. Felejték. Először elfelejtem az együttérzést, aztán elfe-

lejteek mindent. Semminek nincs értelme ezen a világon.
Semminek.

– Zeller – mondtam, és megráztam a fejem.

Olyan gyorsan történik minden.

Kisétáltam az előszobába és figyeltem a messzeséget.
Egyre növekedő sötétség. Csak álltam ott, és vártam, hogy
az újabb vihar feleméssze a világot.

Hacsak egy percre is.

A kövér ember

1.

A kövér ember ma felszállt mellém a buszra, és nagyobb helyet foglalt el, mint kellett volna. Csaknem odaszorított az ablakhoz, de nem mertem neki azt mondani, hogy túl kövér, mert az illetlenség. Hátha beteg, vagy valami.

Nem is akartam ránézni, mert tudtam, hogy nagyon ronda, de hallottam, ahogy hangosan lélegzik, és engem néz.

Egészen hazáig lélegzett.

2.

Ma a barátnőmmel találkoztam, aki azt mondta nekem, hogy szeretne velem egyet sétálni a parkban. Aztán elfáradtunk a sok sétálásban, és le akartunk ülni csókolózni. De mindegyik pad foglalt volt, és mindegyiken fiatal párok csókolóztak.

Amikor elsétáltunk a játszótér mellett, ott volt a kövér ember az egyik padon. De volt mellette hely. Leültünk mellé csókolózni.

A kövér ember végig figyelt minket.

3.

Úgy gondoltuk, ma megnézünk egy filmet a haverokkal, amit már egészen régóta szerettünk volna, és pont az a film ment ma a tévében. Elővettünk egy csomó rágcsalni-valót meg sört, és amikor elkezdődött a film, már nagyon jól éreztük magunkat.

Aztán a filmet félbeszakították a reklám miatt, a kövér ember pedig minket nézett a tévéből. Először nevettünk rajta, aztán csendben néztük egymást. Az egész nagyon kínos volt.

Egészen a reklám végéig ott volt a kövér ember.

4.

Ma nagyon sokat forgolódtam az ágyamban, a kövér emberről álmodtam. Sokszor fordultam a fal felé idegesen, aztán észrevettem, hogy nem is a fal felé fordulok. Ekkor behúztam az öklömmel a falba, mert azt álmodtam, hogy ott van a kövér ember, lélegzik és engem néz.

Amikor pedig felébredtem, és elfordultam a faltól, hogy felkeljek az ágyról, nem tudtam felkelni, mert a kövér ember ott állt mellette, és nézett engem, és lélegzett. Udvariasan megkértem, hogy menjen arrébb, erre elővett egy körtét a zakója zsebéből, és enni kezdte. Undorító körteszag lett.

Aztán inkább megkerültem nagy nehezen, és mentem a dolgomra.

5.

Azt terveztük el a barátnőmmel, hogy szexelni fogunk, ezért fogtuk a hungarocell-lapokat, és megpróbáltuk elkeríteni a szobában a kövér embert. Ő végül is nem tiltakozott, de elkezdett banánt enni meg cigarettázni, így amikor nekiálltunk szexelni, éreztük, hogy már bűdös az egész szoba.

Kinyitottuk az ablakot, hogy szexelhessünk tovább, de ekkor a kövér ember bekapcsolta a rádiót, pedig nem szólt benne semmi, csak recsegett, és azt hallgatta.

Aztán inkább mégsem szexeltünk.

6.

Eltemettem az anyámat, a kövér ember is eljött a temetésre, de nem a sírt nézte, hanem engem. Elővett egy csomag gumicukrot, és ott zörgött vele, miközben mindenki össze-vissza sírt, meg állt napszemüvegben. Ő csak ette a gumicukrot, meg kínálgatott vele.

De én nem bírtam belenyúlni a zacskóba, mert tudtam, hogy a kövér ember belenyúlt már az ő nyálas meg bűdös kezével, és ma amúgy is egy gombóc volt a torkomban egész nap, ezért fogtam a kövér embert és visszautasítottam.

7.

A barátnőm ma elhagyott a kövér ember miatt. Elmentem a vécére sírni, de a kövér ember ült a vécén, és amit szart, az nagyon bűdös volt, csupa banánszag meg gumicukorszag, amit már megemésztettek, és annyira undorító volt, hogy hánynom kellett.

De a vécébe nem tudtam háyni, mert a kövér ember ott ült rajta.

8.

Ma reggel nyolc órakor a kövér ember elkezdett füvet nyírni az ablak alatt, pedig hétvége van. Kiszóltam neki, hogy

hagyja abba, de nem figyelt rám, mert hangosan zúgott a fűnyíró, amivel lenyírta a virágokat, a fákat, a kerítést, meg széjjeltrancsírozta a kutyát is.

Aztán elborzadtam, mert láttam, hogy a kövér ember leveszi a pólóját, és a hónaljában a szőr hatalmas és ragacsos, és a melle is csupa szőr, meg izzadt, gusztustalan domb, a mellbimbója meg olyan, mint egy körte, a másik meg mint egy rohadt körte.

Egész délelőtt fűnyírozott a kövér ember.

9.

Ma nagyon fáradt vagyok a kövér ember miatt. Már nem is tudom, hányadszorra mondom ezt. És már nem is tudom, hányszor próbáltam megszabadulni tőle, meg kinyírni, vagy arrébb küldeni, hogy mondjuk a szomszédban legyen inkább, meg ne ott, ahol dolgozok, meg szarok, meg eszek.

A kövér embert ez látszólag nem zavarta, ma például nagyon barátságos volt, mert többszöri elutasításom ellenére megbontott egy zacskó mogyorót, és úgy kínált meg vele, hogy előtte nem nyúlt bele az undorító szőrös, taknyos és égett kezével, ezért ránéztem, és bólintottam.

Elfogadtam, amivel kínált.

Pokol

Felmegyek a tizedikre. A lépcsőház üres, sötét. A falról leperreg a vakolat. A lift alig működik. Mégis megpróbálom. Kénytelen vagyok.

A kereszteződésnél sárgán villog valami lámpa. Távoli, homályos. Erre kell lemenni a boltba. Soha nem érhetem el. Nincs is kedvem odamenni. Elöttem gördeszkások ugranak le a járdaszegélyről. Mögöttem egy kosárlabda pattog. Egy autó áll meg mellettem.

A lift a helyére zökken. Nyílik az ajtó. Fáradt vagyok. Nem ment el a tizedikig. A kilencediken vagyok. Lépcsőznöm kell. Kénytelen vagyok.

Kínéz az autóból, engem figyel. Fejével biccent. Kérdez valamit. Válaszolok valamit. Szürke grafitrajznak tűnik a világ. Az autó elindul. Mozi, templom, hosszú sorok, bevásárlóközpontok.

Egy férfi néz ki az egyik ajtón. Megkínál egy pohár vízzel. Visszautasítom. Azt mondja, hogy ő a nagybátyám. Nem hiszek neki. Feljebb kapaszkodom a lépcsőn. A tizedikre érek. Bezörgetek az utolsó ajtón. A lány nyit ajtót. Behív engem. Belépek a szobába. Középen baldachinos ágy. A lány göndör hajú, szemüveges, alacsony. Tizenhét éves. Szerelmes vagyok

belé. Lefekszünk az ágyra, betakarózunk, egymást öleljük. Beszélgetünk. Valami történt odakint. Fékcsikorgást hallunk. Eltelik egy kis idő, és meghalljuk a szirénákat. Odalent kiáltoznak. Mintha észre sem vennénk. Csak egymást nézzük. Aztán lépteket hallunk odakintről. Rendőrök jönnek. Dörömbölnek az ajtónkon. Engem keresnek. Kimászom az ágyból. Ott hagyom az ijedt lányt. Kénytelen vagyok.

Elérek a térre. A zebránál tétovázom. Valaki leszólít. Egy régi ismerős. A nagybátyám. Vízrel kínál. Tréningruha van rajta. Kocogni volt. Elfogadom a vizet. Beszélgetünk arról, hogy régen találkoztunk. Egymásra figyelünk. Nem tudom visszatartani a könnyeimet. Elmondom, hogy mi történt a lánnyal. Azt mondja, sajnálja. Megkérdezi, hogy merre tartok. Észreveszem, hogy még mindig a zebránál állunk és tétovázom. Mondom neki, hogy a boltba tartok. A gyalogosátkelőnél nem működik a lámpa. Az autóknak szóló sárgán villog. Azt mondja, velem jön. Lelépünk hát a járdáról. Fékcsikorgást hallunk.

Kimászom az ablakon. Eljutok a csarnokba. Körben-körben ott vagyunk mind. Hosszú, vörös függönyök omlanak a mélybe. Valaki nem bírja. Leugrik. A helyemen gubbasztok. Ránézek a többiekre. Mindenki retteg. Megragadom az egyik függönyt. Nem látom a végét. A mélyben csak sötétség lakik. Mögöttem eltűnik a szoba. Eltűnnek a rendőrök. Eltűnik a lány. Aztán arra gondolok, hogy leugrom. Kénytelen vagyok.

Eltelik egy kis idő, és meghalljuk a szirénákat. Körülötünk kiáltoznak. Ott fekszünk az út közepén. Aztán eltelik még egy kis idő. Egyre szürkébb minden. Felrepedezett az út. Halott növények merednek elő a törésekből. Felállok, leporolom magam. Elindulok a parkoló felé, felnézek a magas házra. Néhány biciklis elhúz mögöttem.

A zuhanás szédítő. Belegondolok mindenbe. Végtelen az idő. A vörös függönyök száguldanak mellettem. Az egyikbe kapaszkodok. Nem segít. Végül nekicsapódok az aszfaltnak. Felrepedezett az út. Halott növények merednek elő a törésekből. Felállok, leporolom magam. A kereszteződésnél sárgán villog valami lámpa, távoli, homályos. Szürke grafitrajznak tűnik a világ.

Felmegyek a tizedikre. Kénytelen vagyok.

Sára élete

Amikor az arc nélküli emberek leeresztették bátyja korporsóját a föld alá, Sára azon tűnődött, vajon milyen lehet megszületni. A halál, érvelt magában, olyasmi, amivel kapcsolatban felesleges találgatni, elvégre mindenki meg fogja tapasztalni. Az ember befordul ezen a sarkon, benyit azon az ajtón, nézeget egy kicsit, hátha még van mibe kapaszkodnia, és egyszer csak ott van. Ez lesz a legutolsó dolog, amit megtanulunk. Mégis megtanuljuk. De a születést mindenki elfelejti, és soha nem fogja még egyszer átélni, milyen kitörni ebbe a világba, milyen érzés először beszívni a levegőt, jó mélyre, hogy aztán dacos kiáltásban törjön ki újra.

Az arc nélküli emberek végeztek, Sára pedig lehajtott fejjel vonult vissza a szertartás után a többiekkel: figyelte a kövek, a fűszálak, a rovarok és az emberi hulladék világát, az újabb és újabb rétegek lenyűgöző sokféleségét, a színek és formák változatos motívumait.

A megfigyelés, úgy vélte, képtelenség, mindaddig, amíg a dolgok változnak. Márpedig az idő múlása változás, a sebesség is változás. A megfigyelő a szárnyak csapkodását egy homályos foltnak érzékeli, nem pedig képek egymásutániságának, egyenként. A szem nem fotográfia, a szem az szem, ennyire futotta. De az érzékelés másra is képes: a szárnyacsapkodást a zümmögéssel és bűgással teszi egyenlővé, a virágok illatával, egy kellemetlen érintéssel, talán egy még kellemetlenebb ízzel. Aztán a halál, amikor az ér-

zékelés elhal, a vakság, az érzéketlenség és a süketség. Az is változás. Az is a megfigyelés akadálya. Az érzékeink sokasodhatnak hirtelen, szerszámok, műszerek, készülékek, gépek, számítások, közelítések segítségével... nem, az már nem az ember megfigyelése, az már képzelgés, művészet.

Otthon Sára nem nézett tévét, nem olvasott, nem hallgatott zenét, nem evett, nem sírt, nem nevetett, nem beszélt. Az ágyán ült, nézte, ahogy lemegy a nap. Szülei hangosan vitatkoztak, immár órák óta. Legalábbis óráknak tűnt. Az idő egy túl nagy lufi, ami ereszt. Hallani a sziszegését, amely az idő lassulásával sóhajjá, gúnyos hörgessé silányul. Maga az ördög hangja ez, lidércké, akik az emberek mellkasára ülnek hajnalban, belebámulnak az arcunkba és kinevetnek, amiért tehetetlenek vagyunk.

Sára sokszor lerajzolta már a lidércet, de az mindig más alakot öltött.

Nem lehetett megismerni.

Később a saját arcát tanulmányozta a tükörben, vajon ez is változott-e valamit. Egy év alatt mindenképpen, két év alatt biztosan, négy év alatt teljesen más lett, míg anyja egy vonásnyit sem változott, apja arcát pedig fel sem bírta idézni, ahogy ott állt a félhomályban.

Egy tizenegy éves nézett vele szembe, nem túl gyerekes, nem is túl komoly, akárkit át tudna verni, hogy még túl fiatal ehhez, hogy már kinőtte amazt, éppen középúton, valahol, valamikor, ahol még nem számít semmi és már nem hajtja semmi. Ha most a bátyja itt lenne, gondolta, de nincs itt, csak az emlék, ahogy a vállát megérinti, előre-

nyúl, filctollat vesz elő, és a saját arcát pingálja, miközben ezt *kölcsönvehetem?*, valami nagy buli lehetett, de Sára nem tudta felidézni, miféle, és hogyan ért véget.

A kérdés nem hagyta nyugodni, hogy vajon miért nem volt arca az embereknek a temetésen. Köze lehetett ahhoz, amit a megfigyelésről gondolt, de mégsem, nem voltak emlékezetesek, vagy talán nem voltak igazán emberek, csak kirakati tárgyak? Mi egy arc igazán? Van jelentősége, hogy mi hol helyezkedik el az emberi fejen *biológiailag*, valamit változtat azon, kicsoda ő valójában? Eszébe jutott egy szó, amit egyszer egy szótárban olvasott, a *kalokagáthia*, régi, sosem használt fogalom. Ha valami szép, akkor jó, és fordítva. Ahogy erre gondolt, rosszul lett. Nem csak azért, mert felidézte a szemrehányó tekinteteket, hogy *te túl okos vagy*, hanem azért is, mert a szépségről és a jóságról már nem tudott úgy gondolkozni, mint a többiek. Ezek a fogalmak nem jelentettek semmit.

Az arc a tükörben kezdett idegenné válni.

Amikor Sára lefeküdt, a plafonon nézte a csillagokat, amelyek zöldesen ragyogtak, mint a lidércfény. Ahogy figyelte őket, lassan homályos foltokká váltak.

Mielőtt elaludt, levonta a következtetést: a lidérceknek legalább van arcuk.

* * *

A következő héten levelet kapott nagymamájától: régi szokás volt ez, ma már nagyon kevesen veszik a fáradsá-

got, hogy papírt és tollat használjanak a közlésre, de ez különleges alkalomnak bizonyult, mégsem esett egy szó sem a sorok között részvétről, testvérről, családról, csak a szokásosról: botanikai talányok, természettudományos elméletek, versikék, csacsкасágok.

Sára lement a patak partjára, ami a falu szélén csobogott. Nem járt ide senki. Ilyenkor megtehetette: nyáron, amikor az iskola hátat fordított neki, senki nem zavarhatta. Nem mintha erre vágyott volna, hiányoztak ebből a valóságszövetből a beszédek, a hangok, a lökdösődés, az emberi érintés, ahogy a csengőre várva azon vitatkoznak egy kinti padon, hogy mennyit tudnak a szexről, mi az egyáltalán, mi történik olyankor, amikor valami történik.

A víz erős volt, erősebb bárminél. Mert türelmes, akár ott van mindenütt, akár sehol, *számított*. A nap ragyogása adta a szépségét, ő maga nem kérkedett, nem hivalkodott, nem akart valami lenni, csak folydogált, hagyta, hogy *meg-történjen*.

Sára napok óta először elsírta magát. Nem tartott sokáig. Eltörölte, elvégre ez is csak víz.

Egy kórházi váróban tudták meg. Valaki, nem tudta, kicsoda, csak azt, hogy egy férfi hangja, azt mondta: ez *most komoly*.

Hogyan lehet egy betegség komolytalan? Lehet komolytalan? Lehet *rossz*? Ha lehet rossz, hát lehet jó is. Akár barátságos is, akár szeretni is lehet, elfogadni, ismételtetni, hogy rossz vagy, nagyon-nagyon rossz, amiért meg fogsz ölni, de elfogadlak, valami ilyesmit mondott a bátyja min-

dig, az ő testében idegen dolgok vannak, de azok az idegen dolgok élnek, virgoncak, majd az ő pusztulása elteti őket, hibásak, romlottak, de hát ki tehet erről, talán én?

Minden él, gondolta Sára, minden igazán él, mindennek célja van.

Két fiú állt meg a patak másik partján, és őt nézték. Mindketten hunyorogtak, így, szemben a nappal, egyikük a biciklijére támaszkodott. Ez kék pólót hordott, rajta vi-torlással, társa magasabb volt, piros-fehér csíkos pólóban. Csak nézték őt.

Sára felhúzta térdét, átkarolta, és visszanézett rájuk. A szél fúj.

Valamit kiáltottak.

Sára lassan felegyenesedett, kihúzta magát. Szemben a fiúkkal, egyenesen állt.

Haját a szél hátracsapta. A szél is élt.

A fiúk tétováztak, majd elmentek.

Sára még akkor is őket nézte, amikor apró pontokká váltak az úton, a következő falu határán.

* * *

Két év múlva tudta meg, mi is az a szex, és még aznap rájött, hogy annak az időnek biztosan vége, hogy a padon ülve erről beszélgessen másokkal, most már kirekesztett lenne, túl sokat tudott. Nem ment egyből haza, el akart még időzni a városban, nézni az autók, emberek, magas házak sokaságát. Sokáig azon töprengett, hogy rágyújt-

son-e, aztán úgy döntött, nem érdemes. Elővette táskájából a dobozt, amiből két szál hiányzott, eldobta a kukába, nem messze a buszmegállótól.

Itt minden békésebbnek tűnt, pedig nem is olyan meszsze, a nagy járművek között állandóan szemétkednek egymással az emberek, kéregetnek és egymást becsmérlik, nincs benne semmiféle mintázat, következetesség, egyszerűen csak megtörténik. Ezek a hangok, beszédek egyáltalán nem értelmesek, csak üres harsogás, passzol a környezet, a sülő kolbász, vizelet és cigarettahamu szagához.

Sára nem akart hazamenni az anyjához. Amióta elvált az apjától, nem volt egészen önmaga. Pedig egy időben felnézett rá. Felnézett rá és a könyveire, amiket ő írt. A könyvespolcára, amin egyetlen szakterület gyűjteménye sorakozott. A jegyzetek sokaságára, amelyek egy régi számítógép mellett tornyosultak. Sára, amikor fiatalabb volt, úgy nézett fel ezekre, hogy egy nap majd ő is ilyen komoly dolgokat fog olvasni, és igazi tudós lesz belőle. A bátyja halála utáni hónapokban arra jött rá, hogy minek várni egyáltalán, akár most is olvashat *komoly dolgokat*.

Lehetnek-e a dolgok egyébként komolytalanok?

Amikor végigsétált a könyvtár polcai között, és leemelt egy-egy könyvet, annyit meg tudott fejteni, hogy az egyik könyv könnyebb, mint a másik, de egyik könyv sem tűnt komolytalanoknak, és már nem is értette, mire is gondolt azokban az időkben, amikor eldöntötte, hogy komoly dolgokat fog olvasni. Minden szót valamilyen szándékkal írtak le, minden könyv egy célból került fel a polcra. Mindegyik mondat élt.

Igazán élt.

Sára az órájára pillantott. Már nem lenne ideje bemenni a könyvtárba, se egy könyvesboltba. Nem számított, lassan *unta* a dolgot. Ennél többnek kell lennie, sokkal-sokkal többnek. Többnek a könyveknél, többnek a szexnél. Erre a gondolatra összeszorult a gyomra, emlékezett a félénk, esetlen aktusra, a beszélgetés és köszönés nélküli távozásra. Az ablakon a redőnyre.

Apjára gondolt, vajon hol lehet. Talán itt, ebben a városban él, talán elutazott messzire. Nem hallatott magáról egy ideje. Sára sem gondolt már rá igazán. Az arcát egyáltalán nem tudta felidézni. Bátyja arcát sem, és most, hogy belegondolt, az anyjáét sem. Ott állt, egyedül, emberek ezrei, tízezrei között, és senkinek nem volt arca, úgy igazán.

Vonakodva indult el, amikor meglátta, hogy az ő járata fordul be lustán a kocsállásba. Nem köszönt a sofőrnek, nem is nézett a szemébe, csak felmutatta bérletét.

Leült, várta, hogy hazaérkezzen.

* * *

Sehol nem találta a mobiltelefonját.

Ez volt az a nap. Jó előre sejtette, hogy eljön ez az idő is, ez a fordulópont, de nem úgy alakult, ahogy tervezte, egyáltalán nem volt benne semmi érdekes, semmi transzcendens, nem is nagyon gondolt a dologra.

Sára ezen a napon lett annyi idős, amennyi a bátyja volt a halála napján.

Felforgatta az ágyán a párnákat, próbálta összeszedni magát, az összeszedettségnek legalább a látszatát mutatni. A fehér blúz nem minden, egyáltalán nem, ahogy a kivált haj, a természetesen fiatal arc sem.

Holnap idősebb lesz a saját bátyjánál, gondolta. A fiú nem öregedett, nyitó dátum, záró dátum, *intervallum*, Sára viszont nem állt meg.

Belenézett a tükörbe, és ebben a tükörben egy tizen-nyolc éves arcot látott, sietős tekintetet, amely soha nem állapodott meg, mindig továbbsiklott a következő érdekességre, vagy éppen érdektelenségre. Minden apró mozdulat számított, minden fűszál, ahogy elhajoltak a szélben.

Az érettségi második napja volt, reggel hét óra tizenkilenc perc.

Matematika.

Lehet egyszerre több dologra gondolni, több dologra koncentrálni, erre a mai napon jött rá. Amikor végül megtalálta a mobiltelefonját, észrevette, hogy üzenete érkezett a fiútól. Olvasatlanul törölte.

A múlt visszatérései közül épp elég volt egy.

Ahogy a buszon ült, az iskolára gondolt, majd arra, hogy a bátyja mellette szokott ülni, amikor utaztak. Néha csak úgy bementek a városba, vettek apró, színes köveket egy ezoterikus boltban, erre valamiért emlékezett. A bátyjának nagyon tetszettek. Mindenféle dolgot gyűjtött régebben. Mintha semmiből nem lett volna elég. Mintha az egész világot össze akarta volna gyűjteni, mielőtt eljön az ő ideje.

Az idő eljövetele, tűnődött Sára. Egyáltalán nem az idő jön el, az ember halad felé.

Apránként, kavicsonként. Színes kavicsonként.

Sára emlékezett, hogyan mutatott fivére a saját hasára, hiszen *én is tele vagyok apró dolgokkal*, szerinte ez nagyon jópofa dolog volt. A bátyja szerint a betegség miatt ő nem kevesebb volt, hanem több. Nagyszerű dolognak tartotta ezt.

Ezzel a véleményével egyedül volt. És talán ő sem így gondolta igazán, de Sára ezt nem akarta eldönteni, vagyis *jobban tudni*, ahogy a szülei szokták.

Ha ez a fiú furcsán gondolkodott is, az legalább ő volt, csakis ő, nem mások szépítettek rajta: a betegség szépített rajta, bármilyen furcsa is.

Sára matematika-érettségije négyes lett. Két pont hiányzott az ötöshöz.

* * *

Már nem is próbált úgy tenni, mintha kíváncsi lenne az arcokra.

Nagyanyja temetése semmiben sem hasonlított bátyja temetésére. Ahogy a halálukban sem volt semmi hasonló.

Amikor először megtudta, vagyis anyja elmondta a telefonba, hosszan kifújta a marihuánás cigaretta füstjét. Hárman ültek a szobában, három lány, tétován egymásra

pillantottak, mintha egyszerre megértették volna, hogy a hívásnak jelentősége van. Az egyikük elvette a kezéből a cigarettát, és elnyomta.

Mielőtt hazautazott volna a temetésre, Sára a kollégiumi szobájában feküdt. A könyvek, amelyek körülvették, mind az életről szóltak. A változásról. A témák is egyre változatosabbak lettek, a mikrobiológia után etológiát tanulni csak arra volt jó, hogy ne Darwin untassa, de aztán eszébe jutott a *Cápa*, amit egyszer titokban néztek meg otthon, amikor a szülei nem tudtak róla, és az is eszébe jutott, hogy mindez egyszer majd jó lesz valamire. Ott feküdt a könyvek között, és arra gondolt: nagyobb hajóra lesz szüksége.

Különben a tengerben fog állni, derékig. Az sem rossz ötlet.

Esett a hó a temetésen. Lassan, egyenletesen terült el a koporsón.

A nagy ebéd után a nagymama dolgai között kutattak, Sára pedig megtalálta a leveleket. Az összes egy helyen volt, dátum szerint szétválogatva. Az ő írása.

Sosem tudta igazán, mire jó ez a levelezgetés, egy alig két órás út választotta el őket. Ahogy végignézett a papírlapokon, látta, hogyan változik a saját kézírása. Ha összevetette a legelső a legutolsóval, nem is ugyanaz az írás volt.

Kinézett az ablakon, és eszébe jutott egy vers részlete.

Tanulni kell a téli fákat. Ahogyan talpig zúzmarások, mozgáshatatlanságban függönyök.

Régen többe olvasott, most meg szinte már csak a tan-
könyveket. A nagymamája biztosan rendszeresen olvasott
verseket, imádta őket, talán azért is írogatott leveleket,
hogy megérinthesse a halhatatlanságot, talán ő maga is
írt verseket, csak nem mutatta meg senkinek, egyenesen a
tűzbe vetette őket, és talán ott van, ott él tovább a szelle-
me a hamuban. Átkutatták az egész házat, apró volt, nem
tartott sokáig. Régi fényképek, könyvek, apró szobrocskák
kerültek papírdobozokba. Ezekre egyszer sem nézett rá,
csak pakolta őket, ahogy jöttek sorban, egyenként. Oda-
kint egyre nagyobb lett a hó, akár életre is kelhetett volna.
Mint egy hatalmas, fehér szörnyeteg.

Meg kell tanulni itt a fák kimondhatatlan tetteit.

* * *

A tengerben állt, derékig.

Körülötte a zajok összekavarodtak, nem tudott értel-
mes beszédet kivenni, szavak nélkül állt a mediterrán lo-
csogás közepette, és egy apró polip tapadt a keze fejére.

A fiú próbálta neki elmagyarázni, hogy nem kell félnie,
de Sára nem értette.

Egyáltalán nem félt.

A tengerbiológia néhány évvel ezelőtt, még az egyete-
men egészen ígéretes dolognak tűnt. A napokban halász-
hálókat látott, tele medúzákkal, a vízben lebegő, levágott
csirkelábat, amelyekkel pont ilyen kis polipokat próbáltak
kifogni, és apró, ritka halakat, amelyek iszkoltak, amint

az emberek a közelükbe értek. Minden arról szólt, hogy ezeket a teremtményeket meg fogják enni egy nap.

Bóják imbolyogtak a hullámok között.

A polip tapadókorongjai csiklandozták, szívták a kézfejét.

Később, amikor visszatértek a szállásra, a szex intenzív és kimerítő volt. Sára élvezte. Azt is, ahogy a fiú átölelte, pont mielőtt elnyomta volna az álom.

Álmában fújt a szél. Egy folyó partján állt, a folyó túloldalán pedig a bátyja és a nagymamája álltak. Valamit kiabáltak. Nem volt arcuk.

Amikor felriadt, már egyedül volt. Lenézett a kezére, látta, hogy erősen összeszorítja a takarót.

Vacsoráztak. Penne all'arrabbiata, a csípősség mögött érzett valami égett, kegyetlen ízt is, de azt hamar elnyomta a parmezán, majd az egyáltalán nem túl finom bor. Sára nem érezte otthon magát, a jövőre gondolt, hová tart ő maga. Vajon ez a gondolat ténylegesen a jövő megfigyelése, vagy csak a jelenből próbál rossz következtetéseket levonni? Elvégre a jelen is bizonytalan, a megfigyelés pedig maga a változás.

A jövőben más országokat is látott, amint lehunyta a szemét, korallzátonyokat, jégmezőket, esőerdőket, a világ minden részletét, amelyet meg fog ismerni, meg fog tapasztalni, meg fog érinteni. A jövő gazdagnak tűnt, hívogatónak, végtelennek. Nem lehetett semmit tenni ellene, apró, színes kavicsok egy térképen. Mint a filmekben. Pötty-pötty-pötty, és már egy másik kontinensre is érkeztünk, tele furcsasággal.

Sára megpillantotta a saját, torz tükörképét a boros-
üvegben, a gyertyák fénye táncolt.

* * *

Nézte a gyereket. Nézte, és még mindig nem bírta meg-
érteni.

Már majdnem egyéves volt, de Sára még mindig idegen-
nek találta, ahogy ott aludt vele egy szobában. Egy magá-
nyos életen osztoztak, egy lassan kimerülő ösztöndíj árnyé-
kában. Csak alszik, gondolta Sára. Talán álmodik is. Talán
egyszerre mindent lát, ami volt, ami van, és ami lehetett
volna. Ami lesz, hát, az mindig a változás szolgája, csak tör-
nek össze ezek a képek, mint festett ablakok földregéskor.

Léteznek földrengések? Sára nem tudta. Nem volt ott
soha. Nem állt bizonytalan talajon, nem dőlt felé könyves-
polc, rajta ígérekkel, nem látott repedést, ahogy végig-
szalad a plafonon, mint egy kígyó, egy kígyó egy esőerdő
mélyén. A kígyó, ami a napon sütkérezik, már-már felfor-
ralja magát, szinte belehal a lázba az undok kis hidegvérű,
majd ezt a fájdalmas hőt magával vonszolja, le a föld alá, és
amikor a tojásai köré tekeredik, kiderül, hogy a fájdalmat
jó okkal választotta.

A gyermekek minden előtt.

Sára nézte a fiát. Túl kimerültnek érezte magát ahhoz
is, hogy egy óráckára lepihenjen, valahol a másik szo-
bában. Most az a szoba nem volt túl jó állapotban, tor-
nyokban álltak a papírdobozok és a régi könyvek, bútorok

nélkül. Könyvek, amelyekben nem volt már fegyelmezett rend: egyre több szépirodalom, mert az megengedte a tökéletlenségeket, a hibákat, azokból indult ki, az egyenetlenségek voltak az erősségei.

Versek. Amelyek szórakoztatták.

Kalokagáthia.

Ha egy vers nem szép, akkor nem is jó, gondolta. Ez lenne az egyetlen igazság? Igazság ez egyáltalán? Mit jelent az, hogy szép? Mit jelent az, hogy jó?

Nézte gyermeke arcát, és tudta, hogy most jönnek azok az évek, amikor szakaszokban gondolkodunk: most óvodás vagy, most alsós, most felsős. Nézzenek oda, egy érettségi bizonyítvány. Mindig változik. Sára úgy vélte, ő semmit nem változott az érettségi óta. Ugyanaz az arc. Régen, ha a tükör elé állt az egyik évben, majd később a másik évben, az két különböző lány volt, most pedig már évek sincsenek, már számok sincsenek, már nem létezik matematika, sem biológia, a biológiának csak a törvényei léteznek, és ezek a törvények megkerülhetetlenek.

A tévé képernyőjén lenémítva, szavak nélkül úsztak a képek brit dokumentumfilmekből: kerek, egész történetek, drámák láncolata. Mielőtt elnyomta az álom, egy jég-hegy születésének volt szemtanúja.

Később sétálni ment, amikor anyja jelentkezett, hogy segít a gyerekkel.

Farmernadrágot húzott, mélyen zsebre dugta benne a kezét. Lehajtott fejjel sétált a hideg őszenben. Nézte a járda egyenetlenségeit. A repedésekből kibújó apró fűszálakat.

Nézte az apró, szürke kavicsokat.

Akármennyire is próbálta máshogy észlelni, mindegyik szürke volt.

* * *

Könyve nem aratott hatalmas sikert, de a szakma jól fogadta, és a támogatásokkal együtt jól keresett vele. Már nekiállt a következőnek is. Gondolta, most egy kicsit kevésbé tudományos megközelítésben, az ismeretterjesztés mindig divatos téma volt.

Tudta-e ön, mekkora a legnagyobb medúza?

Férje közjegyzőként dolgozott, a munkája során többször találkozott a halállal, mint Sára, noha számára ezek csak pecsétek voltak, hagyatéki rendetlenségek, amelyeket egy-egy takaros mappában lehetett elsimítani: nem fájt, nem volt szomorú egyik sem. A rokonok köszönik, nem kéri az örökölt adósságot. Dátum, aláírás.

Sára a tollat szorongatta, miközben a családi fotót nézte a tanári szobában. Egy jóvágású férfi, egy időtlenül változatlan nő, egy vigyorgó kislány, és egy összezavarodott tekintetű kislány.

Hugi, bátyus.

Hamarosan szemináriumot kell tartania az állatok viselkedéséről. Sára nem tudta megmondani, az ember milyen állat. Ő ezt képtelen megtenni. Látott csimpánzt, tekintetében *sapiensi* értelmet és érzelmet, ugyanakkor látott már pókot is, amely ugyanolyan elhagyatott, magá-

nyos és száanalmas volt, mint bármelyik ember, aki egy kis lakásban húzza meg magát és kivetett hálóját lesi csüggedten.

Az egér görgőjével lesi.

Egér.

Titkos, elmondhatatlan kísérletek az egyetemen. Folyadékok, kristályok és emberi kíváncsiság, emberi figyelmetlenség. Egy mikroszkóp alatt nagyobb világot lehetett felfedezni, mint utazással.

Férje gyűlölte a repülőt és a hajót is. Rosszul lett tőlük, pánik tört ki rajta.

Sára a tollat fogta, majd a papírhoz nyomta. Egy világot kell teremtenie, amely igazán él. Amelynek minden tája, szereplője, kavicsa és egyenlensége él, eleven, szilaj és szenvedélyes.

Talán egy vers. Talán egy vers lesz ebből.

* * *

Az asztal szélét markolta, a férfi pedig az ő mellét.

Az aktus így sikeredett, valami kémiai anomália mindkettejük testében, alig ismerték egymást, és az egész sikamlós ügy nem is tartott tovább egy percnél, csak egy szemüveg csúszott félre, csak egy hatalmas sóhaj a végén.

Amikor hazafelé tartott, nem egyenesen sétált, nem is volt igazán célja, hogy azonnal hazaérjen, a férje még biztosan nem volt otthon, a gyerekek már eléggé megnöttek, hogy vigyázzanak magukra.

Szorította magához a mappáját, amelyben mindenféle értelmetlen papír várta a sorsát. Hallgatók könyörgései a jövő reményében.

Úgy tűnt, esni fog az eső, de az időjárás is bizonytalanak tűnt. Még nem állt készen. Valamire várakozott, talán megerősítésre.

Amikor hazaért, senki nem fogadta. A gyermekeknek saját párjuk volt már, és ettől Sára egy kicsit rosszul érezte magát. Hogy fog majd a fia nélkül élni? Ha majd ő is elmegy, ha majd ő is leteszi az érettségét hamarosan, és egyszerűen elszalad tőle... és a lány, ő már alig beszélt hozzá. Mi történik az emberekkel?

Benézett a fia szobájába.

Gyorsan indulhatott el, mert gondosan őrzött bélyegalbumai nyitva heverték az íróasztalon. Milyen tüneményes, a fiúk még manapság is képesek ilyesmivel foglalkozni. Figyelmes, jó gyerekek.

A bélyegek különböző országokból származtak, mind-egyik állatokat ábrázolt. Az egyik sorban egy Lundy nevű hely madaras sorozata. Lundy. Sosem hallott róla. Hány helyet nem ismerhet?

A bélyegek történeteket meséltek, de ezek a történetek aprók voltak, akár egy-egy vers, önmagukban léteztek, nem volt előzményük, se folytatásuk, csak egy téma tökéletes képviselői. Az igazán nagy dolgok nem is nagyon csaponganak, csak *vannak*.

Sára a saját életére gondolt, és tudta, hogy ez az élet nem egy vers.

Bátyja a saját hasára mutatott: *én is tele vagyok apró dolgokkal.* Ez most komoly.

Ez most komoly, Sára. Ez most komoly.

* * *

Amint befejezték a skóciai dokumentumfilm forgatását, a válás is véglegessé vált.

A lakás, amelyet talált magának London belvárosában, úgy tűnt, megfelel neki a következő évekre, vagy évtizedekre, ez még sok mindentől függ.

A tükörben nézte a romossá vált, ismét évről évre változó arcot, amely vékony volt és túl egyszerű. Az egyszerűség jó, az egyszerűség szép. Kezdett ez igazsággá válni, de az igazság is mindig változó volt, Sára erre évről évre rádöbrent.

Odakint világosodott. Egy új nap.

Mára kapott időpontot az orvosnál, talán még egy komolytalan betegség, vagy apróságok, most akármi lehet. Egész délelőtt az iratait rendezgette, talán még egy könyv a skót partokról, a sziklákról, a kíméletlen tengervívről, nem tudta még.

Később pasziánszozott. A kártyák egyformasága és különbözősége megnyugtatta, megszerette ezeket a régi mintákat, amelyek szintén egyszerűek voltak, mégis minden bennük volt. Ki találhatta ki őket? Vajon egy ember volt, vagy többen ültek össze? Vagy a formák mindig is léteztek, és csak torzultak az idők folyamán? Jelentett valamit a

káró, vagy volt idő, hogy egy talpig zúzmarás fa volt a treff szimbóluma?

A váróteremben a fia leveleit olvasgatta, ezek már nem kézzel írott levelek voltak, de bélyegekről mellékelt képeket, ez is valami. Látszólag sok dolog történt vele, és most örült, hogy annak idején nem a bátyjáról nevezte el a fiút, ahogy az néha eszébe jutott. Most soronként olvashatná újra és újra azt a nevet. A fia nem írt túl jól. Egy-egy dologra koncentrált minden levélben, lehagyta az írásjeleket, és kisbetűvel kezdett minden mondatot.

Elég sokan eltűntek Sára életéből, a szülei, néhány volt munkatársa; akadt olyan, aki minden előjel nélkül összeesett, és ennyi volt, egy kontinuitási hiba, egy elvágott filmszalag, egy könyv, amelyből kitépték az utolsó lapokat.

Szólították. Odabent a lámpák fénye vakítónak tűnt. A szél fújta odakint, felelevenedett, látta az ablakból, aztán le kellett hunynia a szemét, de tudta, hogy a szél egyre jobban felülkerekedik a csenden.

A verset még mindig nem írta meg, jutott eszébe.

* * *

Az első gondolata az volt, hogy soha nem lesz vége. Soha nem fog meghalni.

Minden reggel, minden ébredéskor. Mindig, amikor a tükörbe nézett, és látta magát eltűnni.

Hallgatta, ahogy a sirályok énekelnek, jajveszékelnék, a tenger zúgásával koncerteznek, csapkodnak, köröznek, nyugtalanok és életteli teliek. Fehérek, akár a felhők, akár egy sosem-volt bálna, akár a téli fák, akár a szeplőtelenység. Kávét kavargatott, miközben egy orosz költőnő vékony kötetét lapozgatta. A szél keringőben mozgott. Ide és oda, vissza és körbe.

Vihar készülődött. Sára az ilyesmit már megérezte.

Emlékezett a sirályra, akinek sebébe beledugta az ujját, gumikesztyűjén síkos vér folyt le, a rozsdás drót pedig mereven ellenállt. A sirály nem élte túl. Furcsa emlék, de nem tudta megmondani, mennyire régen történt, az emlékeztében nem volt igazán rend. Mennyivel másabb egyedül élni, így a napokban nincs igazán rendszer, nem osztható fel egyenletes ritmusra, mint a lélegzetvétel. Egyszerűen csak vannak. Egyre gyorsabban telnek. Hogy mivel, az kérdésessé vált.

Sára szemüvege lejjebb csúszott, megigazította.

A lidérc ma reggel ismét eljött érte, úgy tűnt, órákig üldögél a mellkasán, Sára nem tudott mozdulni, és arra gondolt: hát ilyen, így megyünk el, egyre lassuló szívveréssel, félelemmel a szívünkben. Nem tudta megfigyelni, hogyan is néz ki pontosan ez a lidérc, gyermekkori rajzai jutottak eszébe, azok mind különfélék voltak. A lidérc nem volt sem agresszív, sem vad, egészen nyugodt volt, sztoikus, várakozó. Nem sietett.

Nézte a sort a könyvben, és arra gondolt, ebben minden benne van.

Neked – aki csak ezután születesz meg, száz évvel később, hogy testem kihűl – írom ezt önkezemmel, üzenetnek a mélyből, messziről...

Önkezemmel, gondolta Sára. Önkezemmel.

* * *

Újabb évtized, tele eseménnyel, egész emberi sorsokra elég tapasztalattal.

Egészen belejött, hogy úgy komponálja meg szoftverekkel a képeket, videofelvételeket és hanganyagokat erről az időszakról, hogy annak többletjelentése is legyen, kezdett az egész egy több órás műalkotásnak tűnni, amelyben Sára nem is volt szereplő, csak megfigyelő a kamera mögött. A világ egy lencsében, apró bélyegképeken, kihátrál: egy bélyegkiállítás, egy múzeum, egy városrész, egy repülőtér, a végtelen ég, a véges tenger, a fák, a szél, az eső. Pálma, majomkenyérfa, tölgy és fenyő, tundra, erdő, falu, nagyváros. Mardi Gras, Comic-Con, díjátadó, filmpremier, temetés, koncert, motoros találkozó. Sárban fetrengő szivárvány-gyermekek. Molotov-koktélt dobáló tüntetők.

Sára a szemét törölgette, elfáradt, könnyezett.

Az utóbbi napokban figyelmen kívül hagyta gyermekeinek üzeneteit, csak röviden jelzett, hogy nyugodtan meglátogathatják. Hoznak majd egy unokát, ami újdonság, de nem tudott koncentrálni arra, hogy ez öröm, vagy jelentőségteljes dolog, csak arra, hogy összerakjon egy történetet, saját magáról. Önző lett, döbrent rá.

Az önzéssel soha nincs igazi gond, ha a magány megszokott állapot. Amely mintha kisimította volna ráncait. Bátyja a saját hasára mutatott, és *tele vagyok protézisekkel, hugi, örökké fogok élni, örökké, örökké.*

Megrázta a fejét.

Hogy időnként visszament tanítani, néha egy-egy jelképes elismerést átvenni, abban nem volt semmi különleges, olyan apró pillanatoknak és üres folyamatoknak tűntek, hogy Sára néha azon tűnődött, megéri-e egyáltalán. Vajon figyel-e rá valaki néha? Ahogy egykoron bátyja, nagyanja figyeltek rá. Ahogy a szemébe néztek, és azt mondták: *valamit jelentesz.* Gyermekei, ahogyan ránéztek néha, talán nem is őt nézték, hanem a kanapé vonalát, amelynek fejét támasztotta. Vagy valamit, ami mögötte volt, egy képet egy lidércről.

Sára az asztal sarkán ütötte le a sörösüveg kupakját.

Mosolygott. Nem jutott eszébe most olyan dolog, ami jobban esne egy hideg sörnél. Leült a nagy tévé elé, de nem kapcsolta be. A tévé is úgy döntött, hogy nem teszi fel idegesítő kérdéseit. Talán mert Sára kirántotta a megfelelő kábelt, persze nem emlékezett rá, de elég valószínű. Lehunyta szemét, az üveget forró combjának nyomta.

A sirályok ezen a napon szokatlanul csendben voltak.

* * *

A vers rengeteg oldalt felemésztett, de legalább igazi volt, hiteles, autentikus, tollal írta, papírlapokra. Néha

gyertyafénynél, mert abban volt valami szertartásszerű, és amennyire vissza tudott emlékezni, bátyjának egyszer sem gyújtottak gyertyát, a családja soha nem volt az a temetőbe járó típus. Eltemették, azóta senki sem ment ki, hogy beszéljen hozzá. Mert minek, nem hallja már. Nem hall, nem lát, nem érez. Nincs.

Mégis, amikor meggyújtotta a gyertyákat, hogy fényük-nél írjon, mindig ő jutott eszébe, és minden sor után, amikor pontot tett, egy pillanatra elidőzött, szóval a pontok néha igazán megnőttek, elkenődtek, olyanok lettek, mint az *apró rákocskák, hugi*, egyre csak nőttek, megették a papír tisztaságát.

Nem is vers volt már, talán inkább levél, akár bélyeget is nyomhatna rá, csak éppen nincs az a doboz a házban, amibe beleférne ez a sok lap. Sára nem is emlékezett már a vers első soraira. Fogalma nem volt arról, mit írt le.

Az utóbbi napokban az járt a fejében, amit bátyja mondott egyszer.

Azt mondta, hogy *hát, végül is egyszerű, a lényeg, hogy ha eljön az idő, ne jajveszékelj.*

Jajveszékél, ezt a szót használta, furcsa volt, de hát ezt mondta.

Mert a végén még azt hiszik, valami probléma van. Pedig nincs. A dolgok csak vannak. Történnek, egymás után következnek. Meg lehet figyelni őket. Tanulmányokat is lehet írni róluk. Csak a lényeg, hogy semmi baj. Semmi, de semmi baj.

A halál nem is létezik.

A tengervíz majdnem a nyakáig ért. Ideje indulni, gondolta, most már tényleg itt az ideje, a tenger igazán él, igazán létezik! Nincsenek határai, nem kérdez, nem fél semmitől!

Lába már alig ért le a homokba, és hirtelen mégis leért. Szőnyeg.

Folyt róla a víz, ott ült az előszobában.

Pár héttel korábban talán elmondták neki ennek a betegségnek a lényegét, próbált figyelni, legyintett, mert ő biológus, miért kell neki elmagyarázni, azt is tudja, hogy a fickó keresztnéve Alois volt, mint Hitler apjának, a jó életbe is, vigyetek már haza innen.

A tengerbe, vigyetek a tengerbe.

Hogy megyek el?

Szeretnék már indulni, szeretnék végre megszületni.

Valami baj van, gondolta Sára. A fulladás érzete. Talán egy köldökzsinór tekeredik a nyakára, talán tényleg ez történik, de az is lehet, hogy ez csak emlék.

Most már minden lehetséges.

* * *

A vihar véget ért.

A homokszemek között más anyagok is bujkáltak, apró műanyag golyók. A macska látszólag irtózott a homoktól és a tengertől, talán arra gondolt: ugyan miféle ember visz háziállatot a tengerpartra?

Sára szorosan összezárta a száját, a parton állt, bámulta a horizontot.

Megpróbált nem gondolni semmire.

Szellő ölelte. Játékos szellő. Az égen a felhők, a tiszta kék égen a felhők, akár azon a bélyegen, amit egyszer a fia mutatott neki. Nézd, anya. Nézd, *külföldi* bélyeg.

A tenger, amely akár az a patak is lehetne, nyugodt volt.

Minden homokszem, minden lélegzetvétel számított.

Apró rákok mászkáltak a parton. A macska vadászni indult.

Egy kéz érintette meg a vállát. Megrezzent, nem számított rá, azt hitte, egyedül van, egyes-egyedül az egész világon. Középkorú, talán idősebb hölgy volt. Nem ismerte fel.

Aztán mégis, a lánya volt. Nem emlékezett rá, hogy sajátja, vagy fogadta-e, vagy hogy hogyan is volt ez az egész történet a családdal, de most itt volt az ő lánya, akit alig-
alig ismert.

Hallotta a suttogását, de a szavaknak nem volt értelme. Mégis, behunyta egy pillanatra a szemét, amíg bólogatott, hogy igen, megértette, visszamehetünk a házba, most már nincs semmi baj.

Hugi, jössz? Jössz már haza?

Térde megrogyott, keze a homokba markolt.

Tekintete elhomályosult.

Szédület kerítette hatalmába, amely csak húzta maga után, hívogatta a sötétségbe, a semmibe, az érzékelés hiányába, a megfigyelés hiányába, ahol már nem voltak ilyen élénk részletek, sem események, amelyeknek egymásutánisága van, az az undok, felcserélhető, összezavarható egymásutániság.

Csak a néma bágyadtság. Az űr.

Lánya megtartotta, felsegítette.

Sára nyelt egyet. Leverte kezéről a homokot, tudata visszaszökött. Az emlékei ismét tele voltak részletekkel, színes kavicsokkal, arctalan emberekkel, apró polipokkal, egy félrecsúszó szemüveggel.

Sára morgott valamit, de senki nem hallotta.

Mögötte a tenger hullámai egyenként hordtak vissza száz meg száz kézzel írt lapot.

Tartalom

Rejtély	7
Jelentéktelen lelkek	15
Betolakodó	21
Cronenberg	29
Tiszta sor	34
Grafit	43
A lövés	57
Cseresznye	64
A tüzes ember	73
Ismétlés	79
A vihar	84
A kövér ember	91
Pokol	95
Sára élete	98

Napkút Kiadó Kft.
1043 Budapest, Tavasz u. 4.
Telefon: (1) 225-3474
Mobil: (70) 617-8231
E-mail: napkut@gmail.com
Honlap: www.napkut.hu

Felelős szerkesztő: Csuka Botond
Szöveggondozó: Szarka Károly
Tördelőszerkesztő: Szondi Bence

Nyomdai kivitelezés: Érdi Rózsa Nyomda

ISBN 978 963 263 661 0